

Türkiye
Kızılay Mecmuası

175 - 176 inci SAYI

15 İkindikânun 1941

A N K A R A

Bu sayıdaki yazılar

- 1 — Kızılay Reisi ve Ağrı mebusu Doktor Hüsamettin Kural'ın radyoda söylevi
- 2 — Vilâyet, kaza ve nahiyelerden zelzele felâketzedeleri için yapılan yardımlar
- 3 — Ecnebi memleketlerden yapılan yardımlar
- 4 — İzmir Merkezimize bağlı Karşıyaka, İkiçeşmelik dispanserlerinin senelik mesaisi
- 5 — Gaz maskesi altında talim ve terbiyenin ehemmiyeti
- 6 — Düşman gaz kullandığı surette korunmak için herkesin bilmesi lâzım gelen hususlar
- 7 — Gaz mektebinde ders alan hocalara tavsiyeler
- 8 — Tayyare bombalarına karşı tam emniyet için sığınakların tavanının kalınlığı ne kadar olmalıdır?
- 9 — Kızılay sığınak süzgeci
- 10 — İlk sıhhi yardım
- 11 — Fransıca kısım

Türkiye Kızılay Mecmuası

ANKARA

Telefon Numarası : 6925

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

YILLIĞI 1 LİRADIR.

Deredilmeyen evrak iade edilmez. Makale ve ilânlar Ankarada
KIZILAY MECMUASI Direktörlüğüne gönderilmelidir.

Cumhuriyetin 17 inci yıldönümü münasebetile Türkiye
Kızılay Cemiyeti Umumî Merkezi Reisi Ağrı Mebusu
Doktor Hüsomettin Kural tarafından 28-10-940 günü
saat 21-15 de Ankara radyosunda verilen konterans

Cümhuriyetin 17 inci yıldönümünü derin sevinçler içinde idrâk eden
aziz ve asil milletimize bu büyük bayramı kutlar ve cümhuriyetin bânisi
olan (ATATÜRK) ün aziz hâtırasını hürmetle yâdedirim.

(64) senelik şerefli bir maziye malik ve memleketimizin en kadim bir
hayır müessesesi olan (Türkiye Kızılay Cemiyeti) nin gaye ve mesaisi
hakkında bazı maruzatta bulunmazdan evvel, bu cemiyeti yüksek hima-
yeleri şerefine mazhar buyuran Millî Şef'imize ve büyük Reiscümhurumu-
za karşı kalplerimizden taşan şükran ve minnet hislerimizi ifade etmek bi-
zim için en şerefli bir vazifedir.

Kızılay Cemiyeti — hristiyan memleketler için Kızılhaç cemiyetleri —
diğer hayır cemiyetleri gibi beşeriyetin şefkat hislerinden doğmuştur. İlk

zamanlarda hemen bütün faaliyetleri muharebelerde yaralananları ve hasta düşenleri tedavi ve harplerin elim neticeleri olan sıhhi ve içtimai felâketleri tahfife münhasır idi. Bugün dahi, aynı hizmetler Kızılay Cemiyetinin esas maksadı olmakla beraber gerek harp ve gerek sulh zamanlarında harbin gayri sebeplerle baş gösterebilecek felâketleri tahfif veya izale etmek veya önlemeye savaşmak takriben yirmi senedenberi Cemiyetimizin iftiharla ifaya çalıştığı vazifelerinden olmuştur. Bu esaslar dahilinde esas nizamnamesi ile Türkiye Kızılay Cemiyetinin ifasını deruhte ettiği gereflî vazifeler hulâsaten şunlardır:

1 — Kızılay'ın harp zamanındaki vazifeleri:

Ordunun en yüksek sıhhi makamının göstereceği lüzum üzerine;

a — Gerek ordumuza mensup ve gerek düşmandan esir düşen yaralı ve hastalar ile zayıf ve malûllerin tedavilerine ve ıztıraplarının tahfifine çalışmak,

b — Hasta ve yaralıların nakli için lâzım olan vasıtaları temine yardım etmek,

c — İcabi halinde ordunun sıhhi teşkilât ve müessesatına sıhhi levazım ve gıda maddeleri vererek yardım etmek.

d — Ordunun tensip edeceği yerlerde (Kızılay) hastaneleri açmak ve idare etmek,

e — Orduda bulaşıcı hastalıklara karşı açılacak mücadelelere iştirâk harp malûllerine sunî âza yaptırmaya yardım, hasta bakıcı ve hasta bakıcı muavinleri tedarikine gayret etmek,

f — Türk, düşman asker ve sivil esirlerin aileleriyle muhaberelerini nakit, eşya münakalelerini temine tavassut etmek,

g — Hususî cemiyetlerin ve efradın açacakları hastahanelerle malzeme anbarlarını ve bunların memurlarını (Kızılayın) himaye ve mürakabesi altında bulundurmak,

h — Ecnebi Kızılhaç ve Hilâlihahmer cemiyetleri ve diğer hayır müesseseleri tarafından gönderilecek heyetlere icabında muavenette bulunmak ve bunların askerî ve mülkî makamlarla münasebetlerini kolaylaştırmaktan ibarettir.

Türkiye Kızılay Cemiyeti Umumî Merkezi lüzumu takdirinde bu vazifeleri hakkiyle ifa edebilmek için senelerdenberi çalışmış ve hazırlanmış bulunmaktadır. Harp vazifelerinin düşman orduların yaralı ve esirlerine

KIZILAY MECMUASI

ve diğ er harp esirlerine ait olanları ve bunların tatbik şek illeri hükümetimizin de iştirâk ve kabul ettiğ i beynelmilel müteaddit mukavelelerle tesbit olunmuştur.

2 — Kızılay'ın sulh zamanındaki vazifeleri: Memleket dahilinde büyük yangın, zelzele, suların tuğ yarı, kıtlık ve harpler dolayısıyla muhaceret gibi âfat ve musibetlerin vukuu takdirinde mümkün olabilen muavenette bulunmak, salgın hastalıklara, verem ve sıtmaya karşı yapılan mücadelelere yardım etmek, memlekete hasta bakıcı yetiştirmek gibi hususlardır.

Görülüyor ki (Kızılay Cemiyeti) sulh zamanında dahi memleketin elem ve dertlerine karşı Türk milletinin şefkat ve merhamet gibi asıl hasletlerinin bir tatbik vasıtasıdır.

İmdat ve mukavemet! Harpte ve sulhta Kızılay'ın faaliyet düsturudur.

Aziz dinleyicilerim;

Son bir sene içinde memleketimiz, tarihin emsalini pek az kaydettiğ i zelzele felâketlerine uğradı. 1939 senesi 22 eylülünde Dikili ve Bergama civarında vukua gelen yer sarsıntısında yalnız Dikili kazası dahilinde mevcut olan 1842 meskenden (523) ü tamamen yıkıldı ve (400) kadarı ağır ve hafif hasara uğradı. Bergama kazası ve Altınova nahiyesinde de mühim hasarat oldu. Bu mıntakada zelzeleye kurban olan vatandaşlarımızın sayısı 42 dir.

Kızılay Cemiyeti; felâketin zuhuru ânından itibaren vazifesi olan yardım ve imdat faaliyetine başliyerek yaralıları kurtarmak, mahallinde ilk tedavilerini yapmak ve hastahanelere nakletmek, evsiz kalanlara ilk yardım olarak çadır göndermek derhal aşhaneler açarak ve yiyecek maddeleri dağıtarak açlığın önüne geçmek ve müteakip günlerde zelzele mıntakasının her tarafında yıkılan ve hasar gören evlerin sahiplerine zarar ve ihtiyaçları nisbetinde nakdî yardımda bulunmak, hemen tamamen harap olan Dikili kasabası halkından başka mahallere nakledemiyenleri kışın çadırlarda bırakmamak için 288 ailenin ikamet edebileceğ i barakalar yaptırma suretiyle felâketzedelerin imdatlarına koştı. Birisi Dikili, diğ eri Bergama kazasına bağı ve tamamen yıkılmış olan iki köyün yerleri bataklık ve sıtmal arazi dahilinde olduğundan bu köyler, bütün masrafları Kızılay'a ait olmak üzere sıhhî mahallere nakledilmektedir.

Bu felâketten müteessir ve mütehassis olan Türk milleti felâketzedelerin tahfifi ihtiyaçları için 91,541 lira vermek ve âlicenap hükümetimiz de

KIZILAY MECMUASI

bir kısmı memleketi seylâp felâketine uğrıyanlara ait olmak üzere 300.000 lira tahsis etmek suretiyle Kızılay'a muavenet etmişlerdir.

Son bir sene içinde Cemiyetimiz en büyük faaliyetini, milletimizi derin matemlere garkeden Erzincan mıntakası zelzele felâketi yardımlarına hasretmiştir.

Büyük hailenin en feci safhası 1939 birincikânununun yirmi yedinci gecesı olmakla beraber daha evvel Erzincan'ın Tercan kazasında oldukça hasara sebep olan yer sarsıntıları olmuş ve büyük felâketten sonra da aylarca bütün mıntakada sarsıntı tekerrür ederek bu esnada Bor kazası dahilinde ve son zamanlarda dahi Yozgat vilâyetinde azim hasarat ve nüfus zayıyatına sebep olmuştur. 27 ilkkânun faciasının tevhit ettiği felâketin derecesi hepimizce malûmdur. Ben yalnız bu felâketin başta Erzincan, Sivas ve Tokat olmak üzere 14 vilâyetimize şâmil ve 32860 yurddaşımızın ölümüne sebep olduğunu, 45000 kadar binanın tamamen yıkılarak 32500 kadarını da çok veya az surette hasara uğradığını söylemekle iktifa edeceğim.

Bu felâketin zuhuru esnasında yurdun başka bir köşesinde tetkik seyahatinde bulunan büyük Reiscümhur ve Millî Şefimiz, hâdiseyi duyar duymaz derhal felâket mıntakasına yetişmiş ve rehâkâr mevcudiyetleriyle felâketzedelerin göz yaşlarını durdurmuş ve elemelerini tahfif etmiştir.

Bu facianın vüsat ve şümülü karşısında lâzım olan bütün tedbirleri derhal almak cemiyetimizin mesai kudretinin çok fevkinde bir işti. Bu hakikati takdir eden Büyük Millet Meclisimiz, çok muhterem reisi Abdülhalik Renda'nın riyasetinde bir (millî komite) teşkil ederek yardım işlerini büyük bir salâhiyetle bu yüksek komiteye tevdi buyurdu. Millî Komiteye bağlı olarak bütün memleket dahilinde en büyük mülkiye memurlarının riyasetleri altında ve mahallî Kızılay teşkilâtlarının da dahil bulunduğu tâlî komiteler teşkil, ve millî komite nam ve hesabına her tarafta vaki olacak teberruat ve ianelerin cemi ve felâketzedelere tevzii vazifesi Kızılay Cemiyetine tevdi edildi. Sayın hükûmetimiz tarafından da alâkadar makamların bu husustaki mesailerini tanzim için Başvekâlet müsteşarının riyasetinde olmak üzere alâkalı Vekâletlerin müsteşarlarından mürekkep bir komisyon teşkili suretiyle bu muazzam işin muntazam surette yürütülmesi temin buyuruldu.

Kara haberin işitildiği andan itibaren bütün vatandaşlarımız, misli görülmemiş olan bu felâket kurbanlarına yardım için kudretleri yettiği ka-

KIZILAY MECMUASI

dar, vermeğe muktedir oldukları her şeyi millî yardım komitesi hesabına olarak umumî merkezimize ve vilâyet ve kazalardaki teşkilâtımıza teslim etmeğe başladılar.

Bu aynı teberrüat içinde gıda maddeleri, giyecek ve barınmak için her türlü malzeme vardır. En ince teferruatına kadar Kızılay Cemiyeti teşkilâtı tarafından kayıt ve makbuz mukabilinde alınan bu aynı yardımlar umumî merkezimiz tarafından kayda geçirilmiş ve zelzele felâketzedelerine tevzi olunmuştur. Bunların umum yekûnu şudur:

	Yeni	Kullanılmış	Yekûn
Giyecek eşya	76992	1007223	184216 parça
Muhtelif eşya	8439	82234	90673 »
Yiyecek maddeler			2287296 kilo ve adet
İlâç ve sıhhi malzeme			16 kalem

Halkımızın âlicenaplığı:

Gerek çok muhterem halkımızın candan gelen âlicenap şefkat tezahürleri gerek felâketzedelere yardım için bilfiil çalışarak insanî hislerini ve yüksek kültürlerini isbat eden bayanlarımızın fedakârlıkları her türlü takdirin fevkindedir.

Bu büyük felâket Türkiye haricinde hemen her tarafta büyük esefle karşılanmış ve birçok millet ve hükümetler teessür duygularını bildirdikleri gibi yekûnu çok büyük mikdarlara baliğ olan aynı ve nakdi yardımlarda bulunmuşlardır.

Bu kıymetli yardımlar için Türkiye Kızılay Cemiyeti en derin şükran hisleriyle mütehasstir.

Gerek memleket dahilinde toplanan ve gerek haricden gelen bu yardım eşyalarını en kısa bir zamanda ve mümkün olan en süratli vasıtalarla felâketzedelere ulaştırmak Kızılayın en mühim bir vazifesi idi. Bunun için bütün müfettişlerimiz ve bütün memurlarımız faaliyete geçirildiği gibi cemiyetimizin merkez depolarından da külliyetli mikdarda yardım eşyası ve lâzım olan sıhhi ve tıbbî malzeme ve cerrahi âletleri felâket muntakalarına sevk edilmiş, bir taraftan felâket muntakalarından trenlerle muntaka haricine sevk edilen felâketzedeleri tren içinde ve istasyonlarda iâşe ve ilbas eylemek için birçok istasyonlarda tâli yardım ekipleri, aşhaneler, çayhaneler, giyim eşyası stokları açılmak ve kurulmakla beraber aynı zamanda

KIZILAY MECMUASI

yardım teşkilâtımızın en mühim istinat noktaları olan transit depoları ihdas edilmiştir. Sivas, Malatya, Erzurum Trabzonda müstacelen açılan bu depolarda yardım eşyaları toplandıkça tasnif edilerek civar vilâyetlerin felâketzedelerine tevzi edilmek üzere valilerin emirlerine âmade tutulmuş ve peyderpey sevkiyat yapılmıştır. Fakat bu depolardaki eşyanın tasnifi için geçecek zamanda felâketzedelerin yardım teahhuruna uğramamaları için de ayrıca tertibat alınmıştır. Büyük Millî Komitemizin ve hükûmetimizin kıymetli yardım ve direktifleri sayesinde bütün bu yardım eşyaları Erzincan mıntakası zelzele felâketzedelerine dağıtıldığı gibi ilk anlardan itibaren hükûmeti celilece vilâyetler namına açılan ve Kızılayca tediye edilen kredilerle memleketin en münasip yerlerinden külliyetli miktarda yiyecek mevaddı ve zarurî eşya satın alınarak süratle felâketzedelerin imdadına yetişilmiştir.

Felâket mıntakasındaki yaralı ve hastaların tedavileri için cemiyetimiz tarafından hemen ilk günlerde Erzincanda 300, Susehrinde 100, Koyulhisarda 50, Zarada 25, Susehrinin Ezbider nahiyesinde 25 ve yine Susehrinin Ağvanis nahiyesinde 25 yataklı olarak hastahaneler tesis olunmuştur. Bu seyyar hastahanelerin bütün malzemesi Merkezi Umuminin Etimesğut depolarından temin olundu. Erzincan şehrinde tesis olunan hastahane elyevm vazife görmekte olup diğerleri âcıl ihtiyaç bertaraf edildikçe kaldırılarak merkez depomuza iade edilmiştir.

Bunlardan başka Sıhhat ve İçtimâî Muavenet Vekâletince teşkil edilip müstacelen zelzele mıntakalarına sevk edilen tıbbî ekiplerin her türlü ilâç, malzeme ve âlât ihtiyaçları da cemiyetimiz tarafından temin edilmiştir.

Felâketzedelerden mıntaka dahilinde kalanların bir kısmı, aynı mıntaka dahilindeki sağlam kalan meskenlere ve bir kısmı da müstacelen yaptırılan baraka ve zeminliklere, bakiye kalanları da cemiyetimiz tarafından gönderilen çadırlara yerleştirilmiştir. Bu ihtiyaç için Kızılay Umumî Merkezi tarafından şimdiye kadar gönderilen çadırların sayısı 10558 e balığ olmaktadır.

Zelzeleden tamamen yıkılmış olan Erzincan şehrinde müstacelen 40 bina yaptırılarak memurların ikametine ve devlet dairelerine tahsis kılınmış ve ahalinin büyük bir kısmı hükûmetimizin tensip ve emirleriyle kısı geçirmek üzere iklimi ve iskân şeraiti daha müsait olan vilâyetlere nakle edilmiştir. Bunların mesken kiralrı ve işeleri Kızılayca temin edilerek bu sene yaz mevsiminde tekrar Erzincana iade edilmiştir.

Bütün bu acı günler ve felâketi takip eden kış ayları içinde en çok endişe ile takip edilen bir cihet de zelzele mıntakası dahilinde sıhhi vaziyetin durumu idi. İklimin, mevsimin ve mahrumiyetlerin elîm tesirleri altında kalan yüz binlerce insanlar arasında sarî herhangi bir hastalığın zuhur etmediği ve umumî sıhhatin bozulmamış olduğunu şükran ile arzederim.

Erzincan zelzele felâketi hakkında şimdiye kadar arzettiğim şeyler mahiyeti itibariyle daha ziyade müstacel yardımlardır. Bu mıntakanın yeniden imarı ve yıkılan, hasara uğrıyan binaların tamamıyla inşası senelere vâbestedir. Bu hususta hükûmetimizin almış olduğu esaslı tedbirler sayesinde yardımın ikinci safhası olan inşaat faaliyetine ilkbahardanberi geçilmiş bulunmaktadır. Yapılacak binaların yeniden kurulacak kasaba ve köylerin şekil ve plânları Nafia Vekâletimizce hazırlanmakta olduğu gibi yıkılmış ve hasara uğramış bütün binaların hakikî vaziyetlerini ve her binanın zarar mikdarını mahallerinde tesbit ederek zarar görenlere derhal icap eden nakdî yardımları vermek üzere her kazada hususî heyetler teşkil edilmesi Başvekâlet tarafından vilâyetlere emir ve tebliğ buyurulmuş olduğundan mahallî Kızılay teşkilâtının da bulunduğu bu heyetler şimdiye kadar vazifelerini ikmal ederek tesbit edilen para yardımlarının mühim bir kısmı Başvekâlet emriyle Kızılay tarafından tesviye edilmiştir. Büyük inşaat faaliyeti için lâzım olan kereste, cam, çivi gibi inşaat malzemesi Kızılay tarafından tedarik edilerek valiler emrine gönderilmektedir. En çok hasara uğrıyan bazı vilâyetlerimizde binaların bugüne kadar yüzde elli derecesinde yeniden inşa veya tamir edildiği memnuniyetle öğrenilmiştir.

Felâket mıntakasındaki çiftçilerimizin zirai faaliyetlerine hâle vermemek için hükûmetimizce icap eden tedbirler alınmış ve bunun için de çift hayvanlarını kaybedenlere bedeli Kızılay tarafından tesviye edilmek üzere çift öküzü ve tohumluklar dağıtılmıştır. Şimdiye kadar satın alınıp dağıtılan öküzlerin sayısı (12915) ve bu hususta sarfedilen para mikdarı da (627935) liradır. Tohumluk için de (124923) lira verilmiştir.

Erzincan şehrinin imar plânları Nafia Vekâletince hazırlanmakla beraber bu sene zarfında inşaata başlanılamıyacağından Erzincana avdet etmiş olan halkın muvakkaten iskânları için makamı vilâyetin yrdimiyle Kızılay tarafından barakalar yaptırılmaktadır. Mecmuu 90 dan ibaret olan bu barakaların her biri 12 odayı ihtiva etmekte olup inşaatı hitama ermek üzeredir. Bundan başka, geçen senedenberi hususî çadırlar içinde bulunan Erzincan Kızılay hastahanesi için de cemiyetimiz tarafından 100 yataklı ve barakalar şeklinde yeni bir hastahane yaptırılmaktadır.

KIZILAY MECMUASI

Zelzele mintakasındaki memurların ikametleri için de icap eden yerlerde (360) memur ailesinin ikametini temin maksadiyle binalar yaptırılmıya başlanmış olup kış mevsimine kadar bunların inşaatı bitmiş olacaktır.

Erzincan zelzele mintakası felâketzedeleri için başta Millî Şefimiz ve Reiscümhurumuz olduğu halde bütün Türk milleti nakdî yardımlarda bulunduğu gibi yabancı memleketlerin gerek hükûmet ve gerek Kızılhaç ve Kızılları ve hayırseverleri tarafından da ehemmiyetli mikdarda esya ve nakit teberruları yapılmıştır. Şimdiye kadar memleketimiz dahilinde bu maksat için millî yardım komitesi namına yapılmış olup Kızılay umumî merkezinde toplanan para yardımları 3.878.167 lira 77 kuruş, hariçten yapılan para yardımları 1.443.602 lira 59 kuruş ki ceman 5.321.770 lira 36 kuruş olup bu mikdarlara hükûmetimizce zelzele felâketzedeleri için tahsis edilip Kızılaya verilen 2.500.000 lira da ilâve edildiği takdirde umum iane yekûnu 7.821.770 lira 36 kuruşa balığ olmaktadır. Bu mikdardan şimdiye kadar 6.601.669 lira 8 kuruş sarfedilmiştir.

Cemiyetimizin sulh zamanında en mühim vazifesinin imdat ve muavenet olduğunu söylemiştim. Bu hususta 1926 senesindenberi yapılmış olan muavenetleri, Erzincan zelzelesi hariç olarak, arz etmek isterim:

	Lira Kr.	San.
1926 senesi	41759 75	777
1927 »	100495 44	470
1928 »	157811 12	450
1929 »	828703 07	750
1930 »	128748 43	950
1931 »	333395 40	025
1932 »	149506 40	000
1933 »	101109 47	075
1934 »	131573 11	825
1935 »	176383 60	000
1936 »	132771 70	155
1937 »	283610 66	750
1938 »	327737 76	000
1939 »	1032943 69	000
1940 temmuza kadar	296937 50	000
1940 temmuzdan 24 ilkteşrine kadar	112521 28	002
Yekûn	4346008 43	

KIZILAY MECMUASI

Başta yangın, sel, zelzele gibi büyük felâketler olmak üzere geçim darlığı, fakir çocukların beslenmesi, sârî hastalıklarla mücadelede yardım ve saire gibi bir çok hayır işlerine sarfedilmiş olan bu muavenetler haddizatında çok şefik ve felâketlere karşı hassas olan asıl Türk milletinin ve Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin eseridir. Kızılayın bu husustaki nâciz rolü kendine tevdi edilen insanî vazifeyi yapmaktan ibarettir.

Kızılayın harp ve sulhta hasta bakıcı yetiştirmesi içtimâî hizmetlerinin ön sıralarında gelmektedir. Bu maksatla cemiyetimizin cümhuriyet devrinde İstanbulda açmış olduğu hasta bakıcı hemşireler mektebi ve ziyaretçi hemşireler talim müessesesi senelerdenberi yurdumuza nâfi hizmetler görmektedir. Geçen senedenberi cemiyetimiz tarafından İstanbul ve Ankarada hasta bakıcı hemşirelere yardım edecek kıymetli uzuvlar yetiştirmek için (Gönüllü hasta bakıcı kursları) da açılmaktadır.

Cemiyetimizin ilk ve orta mekteplerdeki (Gençlik Kızılay kolları) teşkilâtı seneden seneye inkişaf etmektedir. Bugün 4176 mektebimizde 141000 âzası olan bu teşekkülün gayesi çocuklarımızı insaniyet, şefkat ve birbirlerine yardım hisleri ile yetiştirmek ve bu maksadın ifası için topluluk hayatına alıştırmak, vatandaşlık ve fazilet hislerini tenmiye etmek, hıfzıssıhha kaidelerini öğretmektir.

KIZILAY MECMUASI

27.12.1939 tarihinden 1.11.1940 tarihine kadar Vilâyet, Kaza ve Nahiye
Milli Yardım Komiteleri tarafından drecedilip mahallî Kızılay teşkilâtına
teslim olunan veya eshabı hayır tarafından doğruca Kızılay teşkilâtına
yatırılan ve Ecnebi memleketlerden gönderilen îânatın
yekûn itibarile müfredatlı cetveli

No.	Vilâyet isimleri	Lira	Kr.
1	Afyonkarahisar	28.469	42
2	Ağrı = (Karaköse	9.143	93
3	Amasya	10.790	58
4	Ankara	941.849	92
5	Antalya	26.651	94
6	Aydın	44.429	81
7	Balıkesir	97.202	72
8	Bilecik	13.960	22
9	Bolu	22.974	84
10	Bitlis	5.675	31
11	Bingöl = (Çapakçur	4.192	17
12	Burdur	11.387	27
13	Bursa	75.495	22
14	Çanakkale	32.800	12
15	Çankırı	14.621	83
16	Çoruh = (Artvin)	13.736	28
17	Çorum	25.425	74
18	Denizli	25.446	81
19	Diyarbakır	26.858	86
20	Edirne	38.384	10
21	Elâzığ	13.444	24
22	Erzincan	2.274	87
23	Erzurum	29.815	91
24	Eskişehir	26.714	93
25	Gaziantep	42.621	90
26	Giresun	15.978	79
27	Gümüşhane	3.870	42
28	Hakkâri = (Çölemerik)	3.515	38
29	Hatay	28.197	10
30	Mersin = (İçel)	59.675	88

KIZILAY MECMUASI

31	Isparta	20.736	59
32	İstanbul	1.097.065	52
33	İzmir	196.678	64
34	Kars	34.012	66
35	Kastamonu	43.612	46
36	Kayseri	44.442	36
37	Kırklareli	28.026	48
38	Kırşehir	14.495	18
39	Kocaeli	47.094	51
40	Konya	60.904	51
41	Kütahya	24.030	06
42	Malatya	22.907	61
43	Manisa	52.821	23
44	Maras	10.955	14
45	Mardin	25.140	81
46	Muğla	27.580	34
47	Muş	6.982	86
48	Niğde	25.907	63
49	Ordu	7.060	10
50	Rize	10.612	74
51	Samsun	53.310	34
52	Seyhan = (Adana)	39.601	63
53	Siird	16.709	03
54	Sinob	17.996	91
55	Sivas	22.044	72
56	Tekirdağ	39.597	34
57	Tokad	13.677	43
58	Trabzon	35.175	16
59	Tunceli	8.772	85
60	Urfa	32.743	46
61	Van	18.577	04
62	Yozgad	14.184	93
63	Zonguldak	106.076	34

Yekûn	3.905.142	97
Ecnebi memleketlerden	1.420.727	47
Umumî Yekûn	5325870	44

KIZILAY MECMUASI

27.12.1939 tarihinden 1.11.1940 tarihine kadar Şark Vilâyetleri zelzele felâketzedeleri için Ecnebi Memleketlerin nakdi yardımları

	Türk lirası
Almanya	5050.53
Amerika	131.686.69
Arnavutluk	61.07
Belçika	25.929.33
Bulgaristan	36.00
Çin	11.325.81
Danimarka	7.800.00
Efganistan	43.107.75
Estonya	97.50
Finlândiya	196.72
Fransa = Suriye	13.148.24 27.264.08
Hollanda	19.633.65
İngil. = Müs.	753.877.64 314.754,54
İran	13.953.22
İsviçre	2.689.47
İspanya	213.75
İsveç	25.588.80
İtalya	1.512.40
Japonya	6.834.65
Letonya	179.00
Litvanya	325.00
Lüksemburg	402.43
Mısır	158.912.47
Macaristan	13.379.08
Portekiz	13.50
Romanya	1.022.84
Sovyetler Birliği	19.500.78
Şarkî Ürdün	6.674.43

KIZILAY MECMUASI

	<u>Lira Kr.</u>
Yugoslavya	3.949.06
Yunanistan	113.955.19
Ecnebi Sefaretler	1.587.45
Türk Konsoloslukları	4.803.94
Vazifeten Ecnebi memleketlerde bulunanlar	410.67
Tahsildeki talebeler	1.082.19
Ecnebi Bankalar	500.00
Yekûn	1.420.727.47

KIZILAY MECMUASI

İngiltere Müstemlekelerinin Nakdi Yardımı

	Türk lirası
Aden	175.10
Avustralya	62.173.13
Cenubî Afrika	18.317.05
Filistin	3.832.32
Hicaz	923.03
Hindistan	372.942.58
İrlanda	4.004.66
Irak	15.048.05
İskoçya	500.00
Kanada	8.763.77
Kıbrıs	16.663.41
St. Maurice	3.650.00
Şarkî Afrika	730.00
Yeni - Zeland	31.200.00
	539.123.10

İ C M A L .

27.12.1939 tarihinden 1.11.1940 tarihine kadar Vilâyet, Kaza ve Nahiye Milli Yardım Komiteleri tarafından dercedilip mahallî Kızılay teşkilâtına teslim olunan, hayır sahibleri tarafından doğrudan Kızılay teşkilâtına yatırılan ve Ecnebi memleketlerden gönderilen îaneler

	Lira Kr.	Yekûn	Umumî yekûn
		Lira Kr.	Lira Kr.
Vilâyetlerden	1.528.755.49		
Kaza ve nahiyelerden	1.607.705.89		
Umumî Merkeze	768.681.59	3.905.142.97	Memleket dahi-
			linden toplanan
Ecnebi memleketlerden	1.420.727.47	5.325.870.44	

KIZILAY MECMUASI

İzmir Merkezimize bağlı Karşıyaka, İkicheşmelik Dispanserlerimizde 1-7-939 tarihinden 30-6-940 tarihine kadar bakılan hastaların mikdarını gösterir senelik kayıt cedvelidir.

	Karşıyaka adet	İkicheş- melik adet	Yekûn adet
Temmuz 1939	955	1465	2420
Ağustos 1939	905	1280	2185
Eylûl 1939	708	975	1683
1. Teşrin 1939	656	1046	1702
2. Teşrin 1939	515	764	1279
1. Kânun 1939	552	797	1349
2. Kânun 1940	497	603	1100
Şubat 1940	561	921	1482
Mart 1940	538	1034	1572
Nisan 1940	530	1273	1803
Mayıs 1940	615	1425	2040
Haziran 1940	685	1558	2243
Yekûn	7717	13141	20858

İzmirde İkicheşmelik ve Karşıyaka Dispanserlerinin çalışmaları

İzmir Merkezimizden aldığımız cedvellerde İkicheşmelik ve Karşıyaka Dispanserlerinde 2 inci Teşrin ayında (2208), I inci Kânun ayında (1665), Şubat ayında (1482) ki üç ay içinde ceman (5355) hasta muayene ve tedavi edildiği anlaşılmıştır.

Dispanserlerimizin bu kıymetli çalışmalarını takdirle karşılıyoruz.

Gaz maskesi altında Talim ve Terbiyenin ehemmiyeti

IZZET ERKSAL

Gazmaske Fabrikası Şef Kimyageri

Gaz maskeleri, bu maskeleri ilk defa takan şahıslar üzerinde gerek psikolojik, gerekse fizyolojik bazı tesirler yapar. Ancak bu tesir zamanla ve iyi bir talim ve terbiye ile pek asgarî bir hadde indirilebilir. Maske takan erlerin görebilme, silâh atma veya muhtelif âletleri kullanabilme kabiliyetleri üzerinde de maskenin tesiri vardır. Ancak bu tesir, erin kullandığı maskenin cins ve şekli ve muhtelif hususiyetlerine göre değişir. Gazmaske sanayinin terakkisi ile erin harp kabiliyeti üzerine gaz maskelerinin mümkün olduğu kadar az bir tesir yapmaları temin edilmeye çalışılmaktadır. Biz bu yazımızda daha ziyade maske takan şahsın maske altında psikolojik ve fizyolojik bakımdan ne derece müteessir olduğunu tetkik edeceğiz ve bu teessürün iyi bir talim ve terbiye ile nasıl izale olunabileceğini göreceğiz.

Gaz maskelerinin ağırlıkları ve maske başlıklarının yapılmış bulunduğu maddenin cinsi maske takan şahsın üzerinde pek fazla bir tesir göstermez.

Yerli ve ecnebi Gazmaske başlıklarını ağırlıkları, halk maskelerinden sarfı nazar, az çok birbirine yakın ve 500 ilâ 700 gr. arasındadır. Buna mukabil süzgeçlerin ağırlıkları arasındaki fark nisbeten fazladır. Gerek hortumla takılan büyük süzgeçler, gerekse hortumsuz doğrudan doğruya maskeye takılan ortanca süzgeçler muhtelif fabrikalar tarafından muhtelif boy ve şekillerde yapılmaktadır. Bu sebeple muhtelif fabrikalar tarafından yapılan süzgeçler ağırlıkça farklar gösterir.

Gazmaske başlıkları muhtelif maddelerden yapılmaktadır. Bu maddeler esas itibarile kauçuk, kauçuklu kumaş, deri empirenye deri, ve sellondur. Söylediğimiz bu maddelerin harareti nakletme kabiliyetleri birbirinden farklı olmakla beraber, maskeyi takan şahıs üzerinde farklı

bir tesir göstermeye sebep olmaz. Çünkü maske başlığı tamamen yüze yapışmaz, maskenin yüzle temas eden kısmı bir çok maskelerde ya deri veya lâstiktendir. Bunlardan derinin veya lâstiğin hangisinin maskeye takana fazla bir tesir yaptığı keyfiyeti daha ziyade şahsa bağlıdır. Yapılan bir çok müşahedeler bazı kimselerin derili, bazılarınınsa yüzlerine temas eden kısmı lâstikten olan maskeleri tercih ettikleri görülmüştür. Maske takan üzerinde tesiri ihmal edilmemek lâzım gelen maske başlığı bağlarıdır. Yüze uyan hafif ve her cihetle mükemmel bir maske, bağlarını yanlış bağlayan şahıslara muhakkak sıkıntı vermeye başlar. Maske altında iyi talim ve terbiye görmemiş kimseler, maske gaz kaçırmamın ve iyi otursun diye başlık bağlarını lüzumundan fazla sıkırlar. Bu sebeple baş ağrısı duyarlar. Bazen baygınlık geçirenler bile olur. Eğer bu türlü vakalarda yanlışın nereden geldiği iyi izah edilmezse maskeye karşı itimat azalır. Maskenin güç taşınır sıkıntılı bir cihaz olduğuna kanaat getirilir. Bu türlü yanlış telâkkilere ancak ve ancak iyi bir talim ve terbiye mani olabilir.

Görülüyor ki maske bağları icap ettiği gibi bağlanıp, maske başa iyi uydurulduğu takdirde maske ağırlığının ve maske başlığının yapıldığı maddenin maskeyi takan şahıs üzerindeki tesirleri nazarı itibara alınacak bir kıymette değildir.

Maske takanlar üzerinde en esaslı tesiri maskenin teneffüs mukavemeti yapar. Maskenin teneffüs mukavemeti deyince, süzgecin, nefes alma supapının ve soluk parçasının mecmu mukavemeti anlaşılır. Diğer taraftan maske takan bir kimse, maske altında bulunduğu müddetce yemek ve içmek imkânını bulamaz. Bu hususlar da maske takan kimseler üzerinde tesir yapmaktan geri kalmaz. Maskenin teneffüs mukavemetine alışmak için en iyi çare, maske altında kalmaya yavaş yavaş alışmaktır. Maske ile ilk defa karşılaşanlara maskeleri hemen taktırıp koşturmak ve sıkı idmanlar yaptırmak, talim ve terbiye bakımından faydadan ziyade zarar verir. Aynı suretle icap ettiği zaman uzunca bir müddet yiyip içmeden maske altında kalabilmek melekesi de iyi bir talim ve terbiye ile elde olunabilir.

İyi bir talim ve terbiye ile maskeye ne derece alışılabilceği, ecnebi gazdan korunma mecmularının birinde gördüğümüz bir tecrübede pek güzel gösterilmektedir. Bu tecrübe, gazmaskesi altında yapılan uzun yürüyüşlerden sonra, maske taşıyan erlerin üzerinde maskenin ne gibi bir tesir yaptığını mütalâa etmek için yapılmıştır. Bu tecrübede erler 40 kilo-

metreden fazla yürüyüş yapmışlardır. Tecrübeye iki gurup er iştirak ettirilmiştir. Birinci gurup yürüyüşü gazmaskesi altında, ikinci gurup ise yürüyüşü maskesiz yapmıştır. Şu halde bu tecrübeye birinci gurup esas tecrübe elemanlarını, ikinci gurupsa tecrübenin kontrol elemanlarını teşkil etmektedir. Bu tecrübe yürüyüşü Ukranyada, yazın adı bir şose üzerinde yapılmıştır. Tecrübe 9,5 saat sürmüştür. Tecrübe günü havanın vasatı sıcaklığı 26 derece, nisbî rutubeti 23, barometre yüksekliği 747 mm. olarak kaydedilmiştir. Erler tecrübeye tam teçhizatlı olarak girmişlerdir. (Yani silâh, palto, ekmek torbası. Vasatı ağırlığı 17 kg.) Tecrübe esnasında maskeler katiyen baştan çıkarılmamıştır. Gerek maskeli erler, gerekse maskesiz kontrol erlerine bütün tecrübe müddetince yemek ve içmek verilmemiştir. Süzgeçlerin teneffüs mukavemeti 28 milimetre su sütunudur. (30 litre hava geçerse).

Ancak böyle ağır bir tecrübe yürüyüşüne iştirak edecek erler esash bir hazırlık ve talim ve terbiyesi görmüşler ve aşağıdaki talimleri yaptıktan sonradır ki bu tecrübeye iştirak ettirilmişlerdir:

1 — Maske altında sıra ile bir, üç, beş ve on kilometre yürümek. Mesafe arttıkça yürüyüş temposu da sıklaştırılmalıdır.

2 — Maske altında koşar adımla önce 5 ve sonra 10 kilometre yürüyüş yapmak.

3 — Maske altında, yalnız yemeklerde maske çıkarmak şartı ile önce 48 saat, sonra 96 saat kalmak.

Bu talimleri yaptıktan sonra erler büyük tecrübe için olgun bir hale gelmiş addolunmuşlardır.

Yürüyüş tecrübesi esnasında ve sonunda erlerin nabızları, nefes alıp vermeleri daimi kontrol altında bulundurulduğu gibi kan ve idrarları da zaman zaman tahlil edilmiştir. Bu suretle yapılan tecrübeler sonunda şu neticelere varılmıştır:

Vezin : Yürüyüş sonunda gerek maskeli erlerin gerek maskesizlerin vezinlerinde bir düşüklük görülmüştür. Bu düşüklük maskelilerde vasatı 4,45 kilo, maskesizlerde ise 4,23 kilodur. Görülüyor ki maskelilerle maskesizler arasındaki vezin farkı nazarı itibara alınmayacak kadar azdır.

Nefes alıp verme : Maskelilerle maskesizler arasında esash bir fark görülmemiştir.

Nabız : Yürüyüşün birinci kısmında yani mola verilinceye kadar

maskeli erlerin nabızları vasatı 92 - 96 artmıştır. Maskesizlerin vasatı 72 - 80 atmıştır. Bir saat 10 dakika olarak verilen büyük mola sonunda maskelilerin nabız atışları maskesizlerin nabız atışına müsavi olmuştur. Yürüyüşün ikinci kısmında maskelilerin nabız atışı 108 - 112 yi bulmuş maskesizlerin ise 84-92 ye çıkmıştır. Buradan da görülüyor ki büyük bir yürüyüş yapılmış olmasına rağmen maskelilerle maskesizler arasında nabız atışı bakımından fevkalâde bir fark olmamıştır.

Kan ve sidik muayenesi : Maskelilerle maskesizler arasında kan ve sidik analizi bakımından bariz bir fark görülmemiştir.

Tecrübe sonunda yürüyüşü maskeli olarak yapanlar hiç şüphesiz bazı yorgunluk alâmetleri göstermişlerdir. Yüzleri solmuş, kesik kesik nefes almakta oldukları görülmüştür. Ancak maskesiz olarak yürüyüşe iştirak edenler de yürüyüş sonunda aynı yorgunluk alâmetlerini göstermişlerdir.

Dikkate değer bir nokta yürüyüşten sonra her iki gurubun yaptığı atış talimlerinde görülmüştür. Yürüyüşü maskeli olarak yapanlar, maskesiz olarak yapanlara nazaran atışlarda % 9 daha fazla bir muvaffakiyet göstermişlerdir. Aynı erler yürüyüşten evvel de atış talimleri yapmışlar ve bu talim neticeleri göz önünde bulundurularak bu % 9 nisbeti çıkarılmıştır.

N E T İ C E :

Bu tecrübelerden, 40 kilometrelik uzun bir yürüyüşten sonra maskeli olarak yürüyüşe iştirak etmemiş bulunan erlerde görülen yorgunluk alâmetlerinin maske takmaktan ileri gelmediği anlaşılmıştır. 9,5 saat zarfında hiç bir şey yiyip içmeksizin sıcak havada yapılan ağır şartlı bir yürüyüşün erler üzerinde bir tesir yapacağı şüphesizdir. Nitekim maskesiz olarak yürüyüşe iştirak eden erlerde de, pek az bir farkla aynı tesirler görülmüştür. Fakat maske altında tecrübeye iştirak eden erlerde, maskesizlere nazaran az bir tesir görülmesine sebep hiç şüphesiz daha evvel usulü dairesinde maske altında talimler yaptırılarak bunların esash bir surette yetiştirilmiş olmalarındadır.

Görülüyor ki maskeyi tanımış, onu kullanmasını iyi öğrenmiş ve tam manası ile yetişmiş bir personelle maske altında, bunların sıhhatları hiç bir zarar görmeksizin pek mühim işler yapılabilir. Hiç şüphesiz tecrübe şartları daha müsait olan ahvalde maske altında bulunanların gösterecekleri fizyolojik teessür çok daha az olacaktır.

Düşman gaz kullandığı surette korunmak için herkesin bilmesi lâzım gelen hususlar

Yazan : Gilbert Trébly

Türkçeye çeviren : Baha Kirman.

(Fransızların harp başında neşrettiği «Protégez - vous contre les Gaz de Combat» eserinden tercüme edilen bu makale, gazlara karşı pratik korunma ve gazlılara yapılacak ilk yardım bakımından kıymetli bilgileri ihtiva ettiğinden neşri faydalı görülmüştür. Bu kitabın ilk kısmı sırf Fransızlar tarafından kullanılan gaz maskelerine ait olduğundan o kısım tercüme edilmemiştir.)

GAZ HAZIRLIĞI

I

Evinizden dışarıda, sığınacak bir yerden uzakta olduğunuz bir sırada bir bombardıman yapıldığını farzedelim. Hemen bir siper (hususî olarak kazılmış siperler) veya bir çukura veyahut kalın bir duvarın köşesine iltica ediniz. Yakınızda bir bomba patlamışsa, bomba parçalarıyla yaralanmamak için yere, yüzü koyun yatınız. Sonra derhal kalkınız. Bomba gaz bombası olabileceğinden gaz bulutundan kaçınız. (Paragraf V.)

II

Evinizde iken gaz alârmını işitmemişseniz.

Sığınağınıza gidecek zamanınız yoktur:

— Caddeye çıkmayınız.

— Bir pencerenin yanında durmayınız. Bombardımanın merkezinde iseniz :

KIZILAY MECMUASI

Kapı ve pencereleri kapadıktan sonra iki kalın duvarın birleştigi yere vücudunuzu yapıştırınız. Eğer gazın girdiğinden şüphe ediyorsanız o evden kaçınız.

III

Gaz hazırlığı haberiyle uyanmışsanız (canavar düdüğü, çan vesaire) şaşkınlığa düşmeyiniz, itidalle hareket ediniz.

— Su, gaz ve elektrik kontürlerini kapayınız.

— Maskenizi alarak boynunuza bekleyiş vaziyetinde asınız. Maskeniz yoksa eldiven ve gözlüklerinizi takınız ve bir kaç mendil veya bez alınız.

— Elektrik lâmbası, yiyecek şeyler (şeker, meyve) ve lâzımlığınızı alınız.

— Ve gaz tehlikesinde sığınacağınızı evvelden düşündünüz sığınağa gidiniz.

Eğer maskeniz varsa (sağlam olmak şartıyla) alelâde bir mahzene iltica edebilirsiniz.

Eğer maskeniz yoksa gaz geçirmez ve havası değişebilir bir mahzene iltica etmek zarurîdir.

IV

a) Gaz geçirmez ve havası değiştirilebilir bir sığınağa iltica ettinizse:

— Tıkaç ve kapama işlerinde kullandığınız bezleri ve kumaşları ıslatınız.

Bunlara ve mahzenin duvarlarına tadil edici bir mahlûlü pülverizatörle püskürtünüz.

— Karbon dioksidi mersedecek olan su ve mahlûlünü hazırlayınız ve oksijen menbânı işletmeğe hazır bulununuz.

— Fazla oksijen sarfını istilzam eden fuzuli hareketler yapmaktan çekininiz.

— Maskenizi daima bekleyiş vaziyetinde muhafaza ediniz ve havalandırma işine nezaret ediniz.

Oksijen mikdarı % 16 dan aşağıya düştüğü zaman teneffüsün güçleştiğini unutmayınız. (Oksijen % 17,5 dan fazla bulunduğu müddetçe

bir kibrit yakılabilir. Oksijen % 16,2 den aşağıya düşerse bütün alevler söner).

b) Alelâde bir mahzene inmişseniz:

Burada bütün korunma çareniz maskedir. Ve maskeyi bütün alârm müddetince yüzünüzde tutmanız lâzımdır. İyi bir halk gaz maskesi sizi rahat rahat 15 saatten fazla korur. Bunun için :

— En ufak gaz alârmında derhal maskenizi takmalısınız.

— Maskeyi takmakta tereddüt edip gecikmek tehlikelidir.

— Maskeyi yüze iyice yerleştirmelidir.

— Maskeyi erkenden çıkarmamalıdır. Maske bulunmadığı takdirde burun ve ağzı bikarbonat mahlûlüne batırılmış bezler tutunuz.

c) Her zaman burun ve boğazınıza bir kaç damla % 20 huile de Niaauli enhalasyonu yapmak iyidir.

Bir gaz bulutu içine düştüğünüz zaman bu gazın cinsini nasıl tayin etmeli?

1 — Gaz az çok gri veya sarı yeşilimtrak renktedir. Ve düştüğü noktada şoseyi kaplamıştır. Hafif bir rüzgârla sürüklenen bir bulut gibi yavaşca ilerlemektedir. Ve yavaş yavaş binaların alt tarafından fena kaplanmış mahzene doğru girmektedir.

Bir an için maskenizi çıkarınız. Öksürüyor ve tıkanıyorsanız bu gaz (boğucu) dur. Klorun kokusu javel suyunun neşrettiği kokudur. Avuç içine konulan bir kaç damla amonyakla temasa gelince koyu beyaz dumânlar neşreder.

Fosgenin çürümüş samanı andıran hususî bir kokusu vardır.

Lâkin burun bu kokuya çok çabuk alışır ve kesif miktarda bile olsa az sonra kokusu duyulmaz olur. Bundan başka fosgen yanmış sigaraya, sigara içenlerin çok çabuk sezdiği fena bir koku verir.

Klorpikrin, balla yapılan bir nevi çörek kokusunu verir. Palit ve sürpalit tıkanma ile beraber mide bulantısı dahi tevlit ederler.

Gazların nevi ne olursa olsun:

— Koşmayınız. Fuzulî adalî bir hareket yapmaktan çekininiz. Zira gaz yutmuş bir kimsede bu yüzden had reevî bir ödem husule gelebilir.

2 — Bombardmanın bıraktığı bulut ağır, kayar gibi ve az hareket etmekte ve toprak üstünde mayi toplantıları bulunmaktadır. Kokusu hemen duyulmaz. Teneffüsü izaç etmez, yalnız boğazı biraz tahriş eder. Dikkat ediniz, bu gaz iperittir. Duvarlara ve iperitle bulaşan yerlere toz Kireç kaymağı serpiniz. Bu madde 5 ilâ 10 dakika zarfında iperitin tesirini yok eder. Az sonra iperitle gazlanmanın geç beliren alâmetlerinin (midic bulantısı, göz ağrıları, uyku ihtiyacı) başlangıcı olan sarmısak veya hardal kokusu hissedilir.

Bu gazla bulaşmış olması ihtimalini düşünerek ellerinizi yüzünüze ve gözlerinize sürmeyiniz. Yere dokunmayınız. Obüs çukurlarından ve su birikintilerinden çekiniz.

Küçük ve büyük abdest etmekten çekinmelidir. Zira karnın yanmak ihtimali mevcuttur.

3 — Burun akıntısı ve ağız salyasiyle beraber arası kesilmez surette aksırıyorsanız teneffüs ettiğiniz gaz aksırtıcı gazlardandır.

Basit aksırtıcı gazların ekserisi kokusuzdur. Eğer bir sardünya kokusu hissediyorsanız bu gaz levizittir. Levizitin aksırtıcı hassası olduğu gibi aynı zamanda öldürücü ve iperit gibi yakıcıdır.

4 — Gözlerinizi yaşıyor, ziyadan müteessir oluyor ve öksürdüğüünüz halde tıkanmıyorsanız bu gaz, göz yaşırtıcı gazlardandır.

Göz yaşarmasıyla birlikte tıkanma da geliyorsa yüksek kesafette brom aseton veyahut bulantı verebilen palit veya klorpikrin gazı teneffüs edilmiştir.

5 — Beyaz, gri renkte bir bulut yerden yüksek katlara doğru yükseliyor ve bariz bir acı badem kokusu neşrediyorsa bu gaz, münakaşasız, siyanidrik asididir. Bu gaz kesafeti kâfi olursa asabi merkezleri anı ve öldürücü bir surette zehirler.

6 — Bir çok bombaların aynı yere düştüğünü ve aynı zamanda renksiz, kokusuz, hafif bir dumanın çıktığını farzedelim. Bu bombalar gaz ihtiva etmeyen tahrip bombalarıdır. Bununla beraber kendinizin anormal bir halde olduğunuzu hissederseniz, sarhoşluk başlangıcındaki gibi biraz başınız döner, şakaklarınız sıkılıyor gibidir ve zonklar, bacaklarınız dermansızdır ve kay etmek istersiniz. Etrafınızdakilerin yüzleri kırmızıdır, daima hareket halindedirler ve sendeliyerek yürürler. Bu gaz, bombala-

KIZILAY MECMUASI

rın patlamasından husule gelen karbon monoksittir. Hiç bir süzgeç bu gazı tevkif edemez. Maskenizin sizi bu gazdan zerre kadar bile koruyacağını ümit etmeyiniz. Bu gaza karşı koruma vasitanız yoktur, ihtiyatlı olunuz.

VI

Gaz tehlikesi geçmiştir.

Maskenizi çıkarmayınız. Maskesiz olarak zehirli gazların kaçılabileceği mahallere girmeyiniz. Bazı ağır gazlar, bilhassa iperit, temas ettikleri her şeye bulaşır ve uzun müddet bir tehlike teşkil ederler. Temizlenmemiş olan iperitli arazi 8 gün müddetle gazlı kahr.

Bir mahalli temizledikten sonra tekrar işgal etmek için 3 saat daha beklemelidir.

Bu temizleme ameliyesi gaz tehlikesi geçtikten sonra itfaiye ekipleri tarafından mihanikî, fizikî ve kimyevî vasıtalar kullanılarak yapılır. Siz de kireç kaymağı kullanabilirsiniz. Bundan bir miktar hazır bulundurarak iperitlenmiş yere on metre murabbına bir kilo olarak serpiniz.

— Bu gazla kirlenmiş su ve gıdaları bilâ tereddüt atmalıdır.

— Bu gazla bulaşmış olan elbiseleri ya yakmak veyahut dikkatle dezenfekte ettirmek lâzımdır.

FASIL : III

GAZ MUSABLARINA İLK YARDIM

I

Prensip itibariyle gaz musablarını tedavi sizin değil, doktorların, hastabakıcıların, yardıma koşacakların vazifesidir. Bütün bir yardım teşkilâtı bu işe memurdur. (Müteharrik yardım merkezleri, sabit merkezler, temizleme merkezleri) Sizin bunlarla meşgul olmanıza hacet yoktur.

Bununla beraber gazlanmış olan akrabanız ve dostlarınızdan birinin başı ucunda bir şey yapmadan durmak da hoş değildir. Bunun için:

- Ne yapmanız icabettiğini,
- Ne yapabileceğinizi,
- Ne yapmak lâzım geldiğini bilmeniz lâzımdır.

II

Aşağıdaki şeyleri yapmamalıdır:

1 — Bir gaz musabını gaz bulunan mahalde tedaviye kalkmak... (Gaz musabını gazlı mahalden uzaklaştırmak lâzımdır.)

2 — Yüzünde yara ve kırık bulunup bulunmadığına bakmak için maskesini çıkarmak.

(Bilâkis maskesinin yüzüne iyice uymuş olduğuna dikkat etmek lâzımdır.)

III

Gaz musabının hangi gazı teneffüs ettiğini öğrenmeğe çalışınız.

Bu gazı siz de teneffüs ettinizse evvelce de söylediğimiz gibi cinsini tayin edebilirsiniz. Aksi takdirde aşağıdaki tabloda gösterilen alâmetlere istinat ederek gazı teşhis etmeğe çalışmak lâzımdır.

1 — Yalnız göz ârazları: Benzil bromur, veya hafif kesafette bromaseton.

2 — Aksırıklar ve burnun taharrüs alâmetleri: Arsinler (difenil-klor arsin).

3 — Sade nefes tıkanması: Klor, fosgen.

4 — Nefes tıkanmasıyle birlikte gözde âraz: Bromaseton. Kuvvetli kesafette.

5 — Nefes tıkanmasıyle birlikte gözde âraz ve mide bulantıları: klorpikrin, palit, sürpalit.

6 — Göz ârazı, boğaz ve tranşenin taharrüşü, mide ağrıları, asteni ve cilt taharrüşleri: İperit ve yakıcı arsinler.

a) Yakıcı arsinler : Cildin açıkta kalan aksamında hafif kızartılar.

b) İperit : Geç nusule gelen cilt ârazı, en fazla boyunda, koltuk altlarında, kasıklarda ve husyelerde (yanık manzarası, içi su toplamış kabarcıklar).

7 — Umumî zehirlenme, kendini kaybetme ve koma:

a) Katılaşma ve ihtilâçlarla müterafık: Syandırık asid,

b) Kay ve yüzün ve adalelerin kızarmasıyle müterafık: Karbon monoksid.

IV

Göz yaşartan ve aksırtan gazlar.

Maske bu gazlardan tamamıyla korur.

— Maskesi olmıyanlar,

— Maskesini zamanında takmamış olanlar

— Maskesini geç taktıkları için tahammül edemiyenler

Bu gazları teneffüs etmeğe mecbur olurlar. Bu kimseler, bir kere bu gazı teneffüs ettiler mi, artık onlara bir maske takmak mümkün değildir. En iyisi bunları en yakın bir yardım merkezine götürmektir.

Bununla beraber bulunduğumuz yerde:

a) Gözlere % 14 tuzlu serom veya % 22.5 luk bikarbonat dö suu mahlûlü damlatmak iyidir. Göze gaz zerrelere sokmak ihtimali olduğundan gözlere tampon koymak yanlışdır. Gözlere yağlı maddeler sürmemelidir.

b) Burun deliklerine bir kaç damla % 20 huil de Niaauli enhalsyonu yapmalı; bu yağ yoksa (gliserin kokaine) kullanmalı.

c) Öksürüğe karşı bir kompres üzerine bir kaç damla, taharrüşe iyi gelen (alkol, eter, kloroform) mahlûtundan dökerek teneffüs ettirmeli.

d) Mide ağrısı ve bulantılara karşı (tercihan bikarbonatı olan) bir bardak ılık su içirmeli ve iyi ederse küçük dili gıcıklyarak kay ettirmeli.

V

Boğucu gazlar:

1 — Şunları yapmayınız:

— Sun'î teneffüs.

— Ne amonyak ve ne de saf oksijen teneffüs ettirmek. Bu tehlikelidir. Gazlenen şahıs ıslak bir kompresten geçen, alçak tazyikteki mahdut oksijeni teneffüs edebilir.

— Ne şarap, ne de alkol vermemeli.

— Adrenalin enjekte etmemeli.

— Gaz musabının yürümesine mani olmalı.

2 — Ne yapmalı?

Elbiselerini gevşetiniz. Düğmelerini çözünüz vesaire..

— Gazlenen kimseyi mutlak ve uzun bir istirahatete mecbur ediniz.

— Bir parça taharrüse iyi gelen mahlûttan teneffüs ettirerek ve her beş dakikada bir 0,20 gramlık eter incisi vererek öksürük ve göğüs-
teki sıkıntıyı hafifletmek.

— Tam bir perhiz yaptırmak veyahut bir çay kaşığı şekerli su veya hafif çay vermek.

— Gaz musabını yarı oturmuş vaziyette en yakın imdat merkezine nakletmek.

— Ödem olması çok muhtemelse veya oldu ise hastayı katiyen kıpırdatmamalı. Hastaya olduğu yerde kan alma yapacak, ouabaine veya hut kâfurî şırınga edecek bir doktor bulmak lâzımdır. Doktor beklenirken mümkünse hastaya bir düzüne kadar vantuz tatbik etmelidir.

VI

Yakıcı gazlar:

İperitin ilk alâmetleri geç tezahür eder. Kendisini iyi hisseden gaz musabının maskesini çıkarmasına müsaade etmemelidir. Eğer tesa-
düfen maskesini çıkarmış bulunuyorsa ellerini iperitle bulaşmış yerlere sü-
rerek gözlerine götürmesine mani olmalıdır.

(Esasen iperit bulaştığı şüphe edilen yerlere kireç kaymağı serpme-
lidir.)

Gaz musabının defi hacet etmesine mani olmalıdır. Kendisine ne ok-
sijen ve ne de karbonik asit teneffüs ettirmemelidir. Hastayı acele et-
meden oturmuş vaziyette ve maskeli olarak bir yıkama merkezine nak-
lettiriniz. Eğer bu merkez uzakta ise hastayı nakletmeden evvel:

— Gözlerini (eğer gaz musabının maskesi yoksa) % 22.5 luk bikar-
bonat dö sud veya binde dörülük permanganat mahlûliyle yıkamalı.

— Deri ve elbiseleri üzerinde kalabilen iperit damlalarını bir kurutma
kâğıdına emdirmek,

— Vücudun iperitlenmiş yerlerine geniş mikyasta binde ikilik perman-

KIZILAY MECMUASI

ganat dö potasyom tatbik etmeli (permanganat iperiti tahrip eder ve yakıcı arsinlerin tesirini mühim mikdarda azaltır) Permanganat cildi, pek az rütubetli olduğu takdirde bile biraz tahriş eden kireç kaymağına tercih edilir. Kireç kaymağını toz halinde bizatihi kuru olan ve kızarmış olmıyan cildlere tatbik etmelidir. (Eller, boyun, göz ve kasıklar müstesna).

Permanganatın ve kireç kaymağının maskeye temas etmemesine dikkat ediniz. Zira bu maddeler maskeyi tahrip ederler.

Eğer kaşıntı fazla ise cildin bu mahallerine yıkayıp kuruttuktan sonra talk ve karbonatlarla yapılmış teskin edici bir toz ekilir.

Eğer yanık manzarasında yaralar görünüyorsa buralara huile goménolée veya huile de Niaauli sürünüz.

Yardım merkezinde hasta soyulur (tamamiyle çıplak olarak) ve bütün vücudu sıcak su ve siyah sabunla sabunlanır (uzun müddet, çok tazyik ederek sürtmeden), yanıklar ve cilddeki ampuller tedavi edilir. (oleo kalker merhemi veyahut huile goménolée ile pansuman ederek), ağız, boğaz (bikarbonat gargarası) mide, (bikarbonlu su idhal ederek) burun (aynı mahlûlden buruna çektilirerek ve sonra bir kaç damla yağ) dezenfekte edilir. Hasılı bütün vücut gazdan temizlenir. Elbise ve çamaşırlar da (yarım saat etüvde bırakılarak) dezenfekte edilir. Bundan sonra iperit musabına, vücudunu temizliyerek temiz çamaşırlar giydirilir.

VII

Öldürücü gazlar ve infilaktan hasıl olan gazlar.

a) Gaz musabı henüz teneffüs etmektedir.

Sun'î teneffüs yaptırmayınız. Gaz hastasının boynuna, ensesine şiddetle friksiyon yapınız ve soğuk su kompresi tatbik ediniz ve mümkün olduğu kadar süratle imdat merkezine naklettiriniz, burada yüksek tazyikli oksijen veya karbojen enhilâsyonu (maskeyle), kan alma ve dahili verid huile camphrée enjeksiyonu yapılır.

b) Gaz hastası zahiren ölmüş gibidir. Veyahut koma halindedir.

Derhal sunî teneffüs yaptırmalıdır. Yegâne çare budur. Aynı zaman-

da mümkünse umumî tonikler ve kardiyovaskülerler (kamfer, kafein) enjekte edilir. Miclaux prensibine göre tazyik altında oksijen yahut daha iyi karbojen (teneffüs durduğu zaman saf lâkin tazyiksiz oksijen bir işe yaramaz) inhalasyon yapılır. Teneffüs etmiyen bir gaz musabına asla bir şey içirmemelidir. Eğer Panis veya Cot cihazlarından biri yoksa Schaefer usuliyle sun'î teneffüs yaptırılmalıdır.

Gaz hastasının boyun ve göğsünü açınız. Bir tıkaçla ağzını açık bulundurunuz, yüzü kuyun yatırarak, başı bir yana dönmüş olarak kollarını baş istikametinde uzatınız. Yardımı yapan, hastanın kalçası kendi bacakları arasına gelecek surette diz çöker ve kaba etleri üzerine oturur küçük parmakları son kaburgalar hizasında ve baş parmaklar amudu fıkarcının iki tarafında olmak üzere eller sırtı üstüne tatbik edilir. Öne doğru eğilerek bütün vücudunun ağırlığıyla hastanın göğüs kafesi üzerine tazyik icra ederek sun'î bir zefir yaptırır. İki saniye sonra elleri sırt üzerinde kalmak şartıyla yine ve tazyiki kaldırarak oturur. Bu arada da göğüs kafesi genişliyerek ciğerlere hava girer. Bu hareketler dakikada 15 - 20 defa olarak tekrar edilir (Yardımlı yapan kimsenin bunu kendi teneffüsüne uydurması mümkündür.) ve uzun müddet tatbik edilir. Hakikî ölüm alâmetleri belli olmadığı müddetçe ümit kesilmemelidir.

Gaz mektebinde ders alan hocalara tavsiyeler

Negreden : Amerikada Edgewood Gaz mektebi

Türkçeye çeviren : Behçet Ongay

Tavsiyelerin gayesi : Bu tavsiyeler, dersin hazırlanması, insicamı ve müessir idaresinde muallimlere bir rehber hizmeti görmeleri maksadiyle yapılmıştır. Bu tavsiyelerde, öğretilen her mevzua kabili tatbik bazı umumî kaideler konmuştur. Ve eğer bunlar dikkatle okunur ve maharetle tatbik olunurlarsa gaz harbi tedrisini tekâmül ettirmeğe maddeten yardım edecektir.

Vazife, gaye : Gaz harbi hizmetine, başka vazifeleri arasında, millî müdafaa kanunu tarafından aşağıdaki vazife verilmiştir:

«Ordunun hem taarruzî ve hem tedafüî, gaz harbi talimine ve bu hususta lüzumlu mekteplere nezaret etmek».

Bu emirle büyük harpte açılan, alay ve tabur kimya subaylarını ve alay ve tabur kimya çavuşlarını talim ve terbiye etmeğe mahsus mekteplerin devam ettirilmesi de kararlaştırılmıştır. Bu vazife, bütün birliklerin kimya harbine ait teknik talimini de ihtiva eder.

Subayların tedrisi, yalnız, kendi birliklerine gaz harbi talimini yaptırmak tekniğini ihtiva etmemelidir, bilâkis silâhın ve birleşik silâhların vazifelerine müteallik işleri gaz harbi bakımından akılcıca düşündürecek ve hareket ettirecek kadar geniş olmalıdır. Subayları, gaz harbinin muhtemel müstakbel inkişaflarını akıllı ve müessir bir surette karşılamaya muktedir kılacak bir esas vazolunmalıdır.

Disiplin : Disiplin ordunun talim ve terbiyesinin temelini teşkil eder. Gaz mektepleri askerî talimin bir kısmıdır. Arzu olunan neticeleri elde etmek için disiplin bir yardımcı olarak kullanılmalıdır. Askerî doğruluk, katiyet ve sistem kullanılmalıdır. Mamafih disiplin biraz elâstikî olmalıdır ve talim vazifesini ifa için lâzım olan fikir ve hareket serbestisine mani olmamalıdır.

Metodlar: İyi tedrisde üç prensip mühimdir: Bunlar basitlik, grafikte gösterme, yapmakla öğrenme yani talebe tarafından tatbik sistemidir.

a - Basitlik : Gaz harbinin esasları basittir ve bunları basit bir tarzda göstermek mümkündür. Bir mevzuu kısa ve basit bir surette anlatmak için evvelâ muallimin o mevzuu tamamiyle anlaması ve sanien her dersten evvel dikkatli ve mufassal bir surette hazırlanması lâzımdır. Umumiyetle, mevzuu bilen muallimler de mufassal bir hazırlanmayı yapmamak ve her dersten evvel mevzuu bir defa gözden geçirmemek temayülü vardır. Bu vaziyet tedrisi âzamî randıman sathının dununa indirir.

b. — Kısa cevaplı imtihan tipi, tedris ve talebeyi yoklamak için kullanılabılır. Bu tip suallerle geniş bir saha kısa bir zamanda kaplanabilir. Bu eski «essay» hikâye tipi suallerle kabil değildir. Bu imtihanların neticesi, muallimin dersini anlatmaktaki ehliyetini yoklamasını mümkün kılar. Bu sualler, talebelerin kendi kendilerini yoklamaları için çabuk ve kolay bir usuldür. Şikago darülfünundaki psikolojik tecrübeler göstermiştir ki eğer talebeler okudukları şeylerden derhal kısa cevaplı imtihana tâbi tutulacaklarını bilirlerse okudukları her hangi bir mevzudan vasatî talebe % 50 nisbetinde daha fazla istifade edecektir. Talebe gayri suuri olarak sorulabilecek mühim noktaları araştırır ve bu noktaları aklına yerleştirir. Kendi imtihan kâğıdını kendisinin tashih etmesi de mevzuu anlamasına çok yardım eder. Cevapların nerede bulunabileceği hakkında kat'î referanslar verilmelidir. Bu mevzuda pek mükemmel bir kitap Donald B. C. tarafından yazılan ve Woold B. Co. tarafından basılan şu eserdir: «Yeni tip imtihanların hazırlanması ve tatbiki».

c - Grafikte gösterme (tedris) : Fertler umumiyetle gözleriyle görebildikleri yahut yapmağa çalıştıkları şeyleri daha çabuk öğrenirler. Onlara anlatılan şeyleri güçlükle kavrarlar ve kısa bir zaman akıllarında tutarlar. Şifahî imtihanları asgariye indirmeli. Mümkün olan yerlerde eşyanın kendisini, fotoğrafını, resmini göstermek suretiyle grafik tedrisat kullanılmalı. İzah, göstermek ve tecrübe takip ettikleri sıra derecesinde mühimdirler. Lâkin izah kısa, mücmel ve vazıh olmalı ve bir defa da tek bir noktayı ihtiva etmeli.

d. - Yapararak öğrenmek, tatbiki usul : Talebeler mümkün olduğu kadar düşünmeğe ve hareket etmeğe davet olunacaklardır. Muallim kimya

harbi malûmatını nazari olarak talebenin kafasına sokmağa çalışmalı Muallimin zekâsı, prensiplerin talebe tarafından tatbikini ve maddenin hem arazide ve hem de sınıfta bilfiil kullanılmasını ihtiva eden pratik tedris usullerinin icabına doğru sevk olunmalıdır. Talebe, kitaplar, maddeler, arazi ve haritada meseleler ve kendi kendini imtihan etme usulleriyle techiz olunmalı. Her subay evvelâ muayyen bazı esas vakıa ve prensipler hakkında malûmat edinmelidir. Kimya harbi maddelerinin ve mühimmatının bilfiil kullanılması ve kısa cevap tipinde imtihanların tatbiki bu gaye için mühim vasitalardır. Ondan sonra bu malûmat harita meseleleri, arazi tatbikatı ve tetkik yürüyüşleri de tatbik ve tecrübe olunmalıdır. Bunlar talebenin evvelki taktik talimine uyacak surette basitleştirilebilir. Gaz mektebinde kullanılacak meseleler mahalli ihtiyaçlara uyacak surette tadil ve basitleştirilebilir.

Muallim tarafından hazırlıklar :

a - Muallimliğe istidadı olmyan subaylar dahi, her dersi evvelden dikkatle hazırlamak şartıyla mükemmel ders verebilirler. Mevzu ne olursa olsun, muallim kim olursa olsun hazırlık esastır. Bu hazırlık günün tedris programının bir tahlilini ve ihata olunması icabeden noktalar ve anlatılacak noktalar için saatleri ihtiva etmelidir. Mevzuunu bilmeyen bir hoca için füzulî geylerin anlatılması kolaydır ve, yahut sınıfının zararını ve şaşırmasını mucip olacak surette programı aşabilir. Anlatılacak noktaları mantıkî bir silsile ile tasnif et ve bir noktanın diğer bir noktaya doğru nasıl sürükleneceğini tayin et. Bu hülâsayı tedris esnasında müracaat olunmak üzere bir harita üzerinde müşahhas bir şekle sokunuz. Ondan sonra günlük programını ona bakarak yap. Lâzım olan bütün mevaddın mevcut olup olmadığını kontrol et. Asistanlarının her birine arazi meseleleriyle tedris hususundaki vazifelerini öğret.

b. — Muallim, talebenin kendi okuyarak daha çabuk ve daha kolaylıkla elde edebileceği bir kitabın mevcut mevzuunu şifahen konferans veya takrir suretinde anlatmak gibi rutad hatadan sakınmalıdır. Muallim geniş tecrübe ve malûmatıyla kitabı itmam etmeli ve mevzuun müte-nevvi tâlî kısımlarının nisbî ehemmiyetlerini anlatmalı ve esash olmyan şeyler üzerinde vakit kaybetmeden esash şeyleri elde etmeği tavsiye etmelidir. Muallim talebeyi bizzat düşünmeğe ve hareket etmeğe teşvik ve sevk için lüzumlu mühim vak'a ve prensipleri hülâsaten öğretmeğe hazır olmalıdır.

KIZILAY MECMUASI

c. - Bir kursun muvaffakiyetle idaresi vâsi mikyasta muallim tarafından dikkatli, mufassal ve mukaddem hazırlanmağa tâbidir.

1 — Alay gaz mektebinde yardım için en az iki tecrübeli kimya çavuşu bulunmalı ve tedris esnasında hizmet görececek bir onbaşı ve dört er bulunmalı.

2 — Kursun açılması tarihinden bir kaç hafta evvel program dikkatle gözden geçirilmeli ve lüzum varsa tadil edilmeli.

3 — Mektep için lâzım olan her neviden bütün maddelerin dikkatle listesi yapılmalı ve tedarik, kontrol ve kullanmak için kolay olacak surette anbar edilmeli.

4 — Öğrenilecek bütün şeyler gözden geçirilmeli ve yardımcı çavuşlar hazırlanmalı ve bütün kurs müddetince lâzım olacak hizmet erlerinin tahsis olunup olunmadığına dikkat etmeli.

5 — Mektep binası ve pratik arazi çalışmaları için uygun saha intihap olunmalı ve bununla alâkadar icabeden bütün hazırlıklar yapılmalı.

6 — Nihayet mektep çalışmağa başladığı zaman muallim şunları yapmalıdır:

1 — İmtihanlar dahil, okutulacak şeyleri (her günlük ders evvelinden) dikkatle gözden geçirmeli.

2 — Her günlük çalışmadan evvel lâzım olan bütün maddelerin mevcut olduğunu kontrol etmeli.

3 — Bütün asistanların gelecek günlük derse müteallik vazifelerini mükemmel anladıklarını kontrol etmeli.

Kursun gayeleri :

.... a. - Kursu muvaffakiyetle ikmal eden bir talebe aşağıdaki bilgileri edinmelidir :

1 — Kimya harbi servisinin işleyişi, teşkilâtı ve gayesi hakkında umumî bir malûmat.

2 — Gaz maskelerinin tamir ve muhafazası usulleri ve benzerinin yapılmasının umumî hatları hakkında pratik malûmat.

3 — Bir bölük veya müşabih birliğe gaz maske talimi yaptırabilme iktidarı.

KIZILAY MECMUASI

4 — Gaz odası tâlimleri hakkında pratik bir malûmat.

5 — Ordu gaz maskelerinin faydalanma hudutları hakkında malûmat.

6 — Gazdan korunma sığınaklarının inşası ve kullanılması hakkında malûmat.

7 — Gazlanma vakalarında ilk tedbir hakkında pratik bir malûmat.

8 — Koku ile sezmek kabiliyeti :

a - İperit, b - Klorasetofeon, c - Fosgen, d - Klor, e - Zehirli sis (Klark)).

9 — Taktik arazi meselelerinde sis yapma hakkında pratik bir malûmat.

10 — Maske takılışını kontrol için, muhtelif kimyevî maddelerden göz yaşartıcı gazın kullanılması hakkında pratik malûmat.

11 — Yukarıda (8) zikrolunan kimyevî maddelere karşı tedafüî tedbirler almak hususunda pratik malûmat.

12 — Her silâhla kimya harbi maddelerini kullanma usulleri ve bu silâhları kullanırken alınacak tedafüî tedbirler hakkında pratik malûmat

Talim kursları: a. - Subayların kursu, aynı kursu takip etmiş olan bütün subayları alay, tabur veyahut da gaz subaylığı vazifesine ehil kılmalı.

b - Çavuşların kursu, bütün çavuşları alay, tabur ve bölükte gaz çavuşluğu vazifesine ehil kılmalı.

Kayıtlar: — a - Programın muvaffakiyetini gösteren kayıtlar tutulmalı ve tecrübenin zarurî gösterdiği değişiklikler hakkında tavsiyelerde bulunmalı.

b - Her talebenin kurs sonunda doldurması için bir sual cetveli hazırlamalı ve burada talebe kurs heyetindeki intibalarını ve tavsiyelerini yazmalı.

c - Bir kursu idare ederken kazanılan tecrübeler gelecek kursu tekâmül ettirmek için bir esas olarak kullanılmalı. Neticeleri ve gelecek kursta terakki için tavsiyeleri gösteren kayıtlar tutulmalı; böylece gelecek kursu kim idare ederse etsin, mazideki bütün tecrübelerden istifade edecektir.

Tayyare bombalarına karşı tam emniyet için sığınakların tavanının kalınlığı ne kadar olmalıdır?

Son zamanlarda alınan haberler, bazı sığınaklar üzerine düşen tayyare bombalarının bu sığınakların damını tamamen yıktığını ve içerisinde barınan insanların bir kısmını öldürdüğünü ve yaraladığını bildirmektedir.

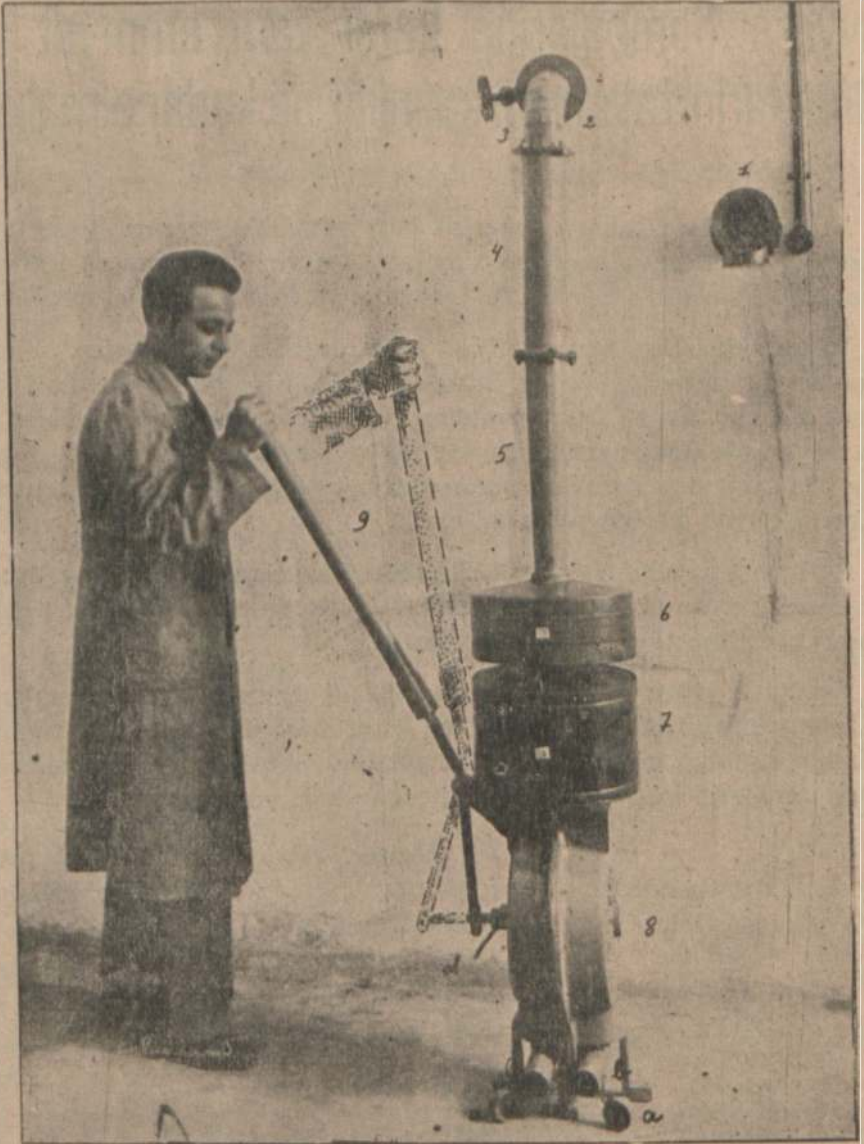
Vakıa sığınaklar, tam emniyet esası üzerine yapılamazlar. Zira bu kadar büyük masrafa hiç bir hükûmetin veya hiç bir kimsenin bütçesi müsait değildir. Ancak bazı ahvalde muhakkak canlarının korunması icap eden kimselerle çok kıymetli eşyayı muhafaza için en büyük bombalara karşı bile tamamen koruyan, yani onların tesiriyle yıkılmayan sığınakların kurulmasına mecburiyet hasıl olur.

Bu hususta malûmat almak için bize yazı ile veya bizzat müracaat eden okurlarımıza bir hizmette bulunmak için en son eserlerden topladığımız bazı malûmatı aşağıda neşrediyoruz.

Aşağıdaki cetvelde yalnız beton veyahut demirli beton kullanıldığına göre muhtelif ağırlıktaki bombalara karşı tam emniyetli bir sığınak tavanının kalınlığı metre cinsinden gösterilmektedir. (Bombanın vasatı olarak 1000-2000 metre irtifandan atıldığı kabul olunmuştur.)

Bomba ağırlığı	Metre	Karşı koyacak tabaka
	Beton	(Metre itibarile)
50 kilo	0.45 metre	0.30 metre
80 »	0.50 »	0.40 »
100 »	0.60 »	0.45 »
200 »	1.20 »	0.80 »
300 »	1.35 »	0.90 »
1000 »	1.90 »	1.50 »
2000 »	2.25 »	1.80 »

Kızılai sığınak süzgeci

Sıgımak süzgeci Tip No. 1

15 kişilik sığınakları bütün muharebe gazlerinden koruru. Sıgınağa

KIZILAY MECMUASI

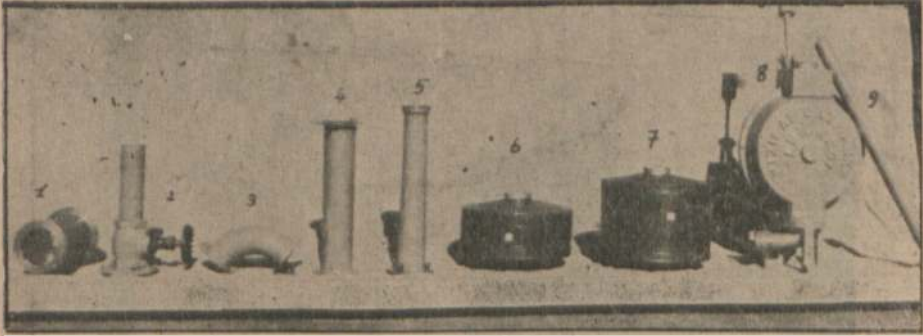
daima taze ve zehirli gazlerde nsüzülmüş hava temin eder. Sığınakta az fazla bir tazyik husule getirir.

Sığınak süzgeçleri esas itibariyle üç kısımdan teşekkül etmiştir:

1 — Tulubma, 2- Süzgeçler; 3- İrtibat parçaları.

1 — **Tulumba:** Dış havayı emerek sığınak içine vermiye yarar. (Resimlerde 8 numara ile gösterilmiştir.)

2 — **Süzgeçler:** Sığınak süzgeçlerinde iki süzgeç kutusu vardır. Resimlerde 7 numara ile gösterilmiş bulunan büyük süzgeç kutusu zehirli harp gazlerini süzmiye yarar. Resimlerde 6 numara ile gösterilmiş bulunan küçük süzgeç kutusu ise, zehirli sisleri süzmiye yarar. Böylece her iki kutuyu havi komple sığınak süzgeci, bütün muharebe gazlerini süzerek sığınağa temiz hava verir.

«Resim: 1»

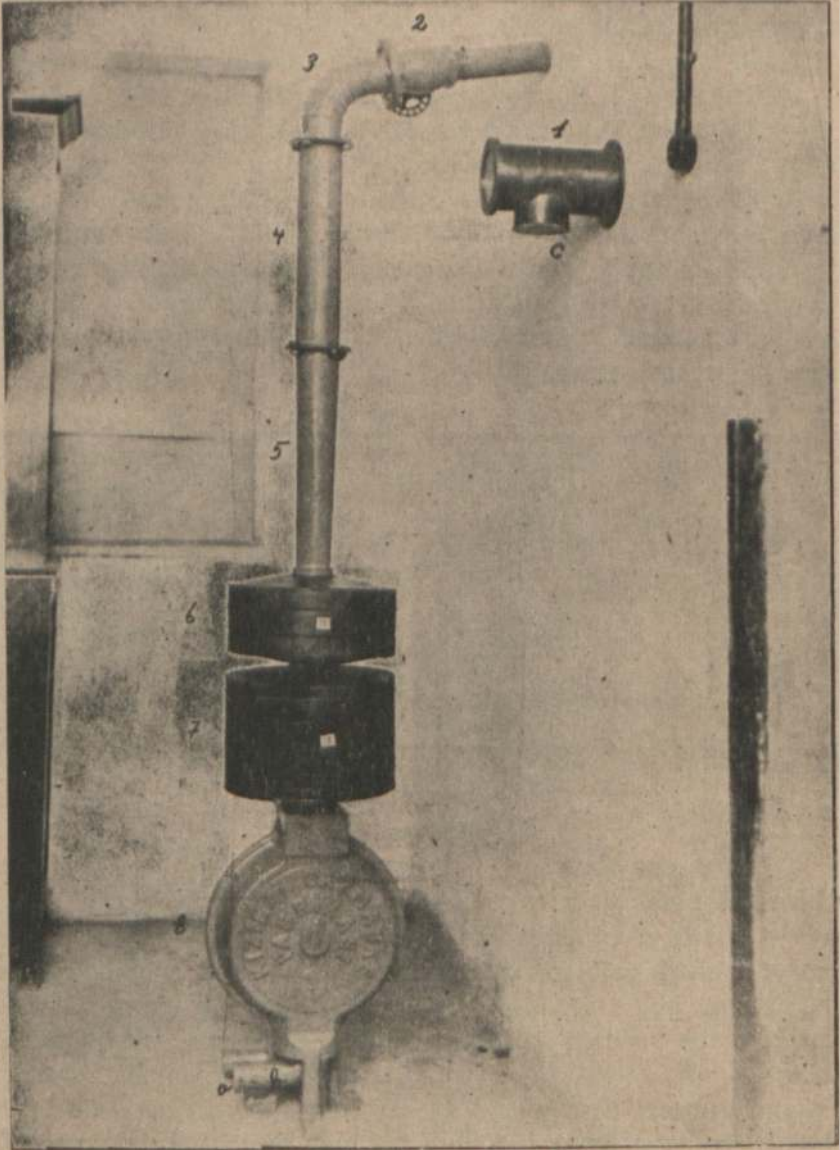
3 — İrtibat parçaları:

Dışarıdan alınacak havayı süzgece verme için lâzımgelen irtibat işi ni görmiye yarar. Sığınaklar için ayrıca resimlerde 1 numara ile gösterilen **tazyik vantili** yapılmıştır. Bu vantil sığınanın müsait bir yerine, dış hava ile irtibatı bulunmak suretiyle, tesbit edilir. Vantilin vazifesi sığınak dahiline tulumba vasıtası ile hava basıldığında husule gelecek fazla hava tazyikini dışarıya vermek ve dışarıdan içeriye hava sokmamaktır.

Sığınak süzgeci Tip No. 1 in montajı kolaydır. Sığınaktaki her şahsa kâfi miktarda, yani en az dakikada 24 litre ve vasatı dakikada 30 litre taze ve temiz hava temin eder.

Sığınak Süzgecinin Montajı:

Kızılay Sığınak süzgeçleri konulacakları sığınanın vaziyetine göre monte edilebilecek bir şekilde yapılmıştır.

« Resim 2 »

Montaj Nasıl Yapılır:

1 numaralı resimde iki numara ile gösterilen musluk, divara dışarı-

dan gelen boruya takılmak suretiyle tesbit edilir. Dışarıdan gelen boru sığmağın vaziyetine göre tavandan alınmış ise, bu musluğun tavana tesbit edilmesi lâzımdır. Divardan geldiği takdirde musluğun süzgeçle irtibat yapabilmesi için resimlerde 3 No. ile gösterilen deve boynu irtibat parçası ilâve edilir. Deve boynu ile süzgeç üzerlerindeki 5 numaralı parça arasında kalan boşluğa sığmağın vaziyetine göre, lüzumu miktarda ve boyda, resimlerde 4 numara ile gösterilen borudan ilâve edilir. Bu boruların tam altına isabet eden mahalle sığmak süzgecinin tulumbası, (resimlerde 3 numara) kolun kolaylıkla çalıştırılabileceği bir vaziyette, ayaklarda bulunan deliklerden yere tesbit edilir. Tulumbanın üzerine evvelâ gaz süzgeci, (Numara 7) vidalanır. Gaz süzgeci üzerine sis süzgeci (Numara 6) vidalanır. Sis süzgecinin üzerine bir tarafı vidalı, öbür tarafı flanşlı olan irtibat borusu (Numara 5) vidalanır. Son olarak 5 numaralı boru ile 4 numaralı boru «veya borular» bağlanmak suretiyle montaj tamamlanmış olur. Resim 2 ve 3 montaj edilmiş sığınak süzgecini göstermektedir.

Kolun Takılması:

Kolun alt kısmında bulunan ve Şema 1 de «e» harfi ile gösterilen mandala basılarak sap yuvaya sokulur. Ve mandal bırakılır. Bu esnada mandal ucunun yuvadaki deliğe geçmesine dikkat edilir.

Kolun Çıkarılması:

Kol çıkarılmak istenildiğinde mandala basılır ve mandal ucu yuvadaki delikten çıkınca sap geri çekilmek suretiyle yuvadan alınır.

Dikkat:

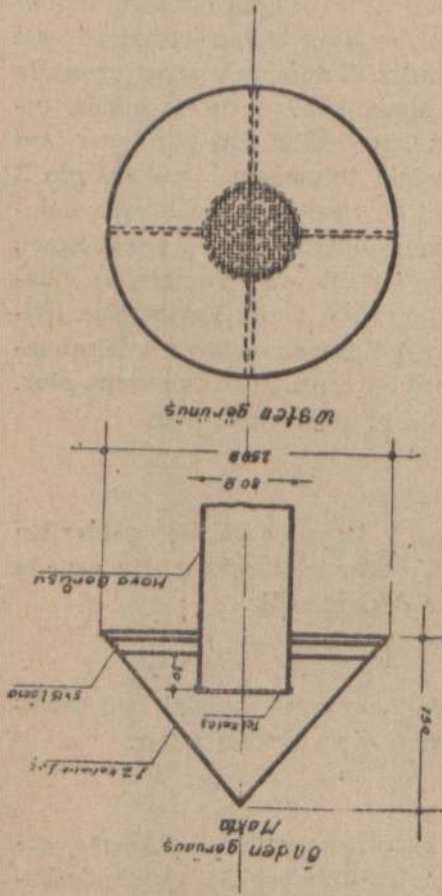
Sığınak süzgecinin sığmağın dışında kalan borusunun üstü şema «2» de görüldüğü üzere tel kafes ile örtülü olmalı ve bir başlıkla örtülmüş bulunmalıdır. Bu suretle yağmur suları ile tozların sığmağa girerek süzgeçleri bozmasının önüne geçilmiş olur.

Montaj esnasında gözönünde bulundurulması lâzım gelen hususlar:

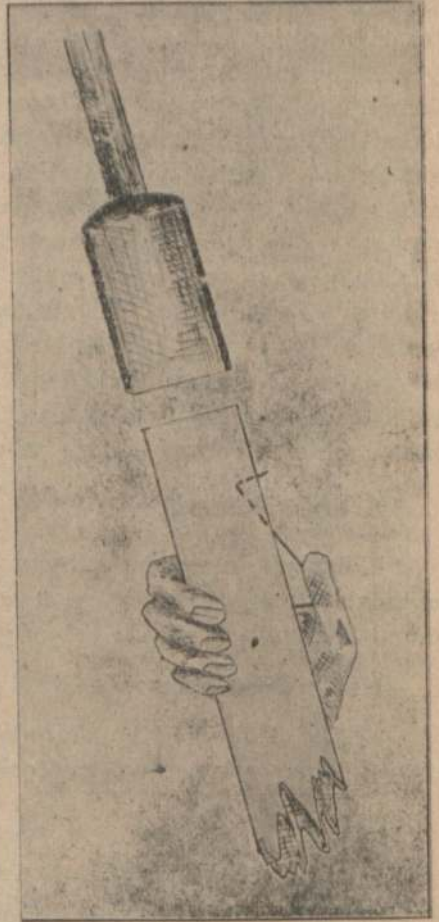
1 — Vidaların birbirine iyi bir surette vidalanması ve sıkıştırılması ve arada bulunan contaların mevcudiyetine dikkat edilmesi.

2 — İki borunun birbirine bağlandığı yere muhakkak surette conta oturtulması.

Bunlar yapılmadığı takdirde irtibat mahallerinin hermetik olamayacağı sebebi ile pompa faaliyete geçtiğinde bu açıklıklardan sığınak dahi-

«Şema 1»

«Şema 2»

lindeki havayı emip tekrar aynı mahalle vereceğinden içerideki havanın zamanla fenalaşmasına sebebiyet verir.

Sıgnak süzgeci monte edilmeden nasıl muhafaza edilir:

Sıgnak süzgeci kurulmadan muhafaza edilmek istendiği takdirde, tulumbanın altında bulunan «b» verici borularının kenarlarına zincir ile tutturulmuş «a» kapakları ile eyice kapatılmış bulunmalıdır. Süzgeçler: kapakları kapatılmış olarak muhafaza edilir.

Kurulmuş sığmak süzgeci işletilmediği zamanlarda:

Süzgecin içine dış havanın girmesine mani olunacak şekilde muhafaza edilir. Aksi takdirde dış havanın ihtiva ettiği rutubet, karbon dioksit, tozlar ve saire.... Gaz ve sis süzgeçlerinin kapasiteleri üzerinde unutulup unutulmadığının tetkiki lâzımdır. Bunların açık olmasına rağmen kol güç işlerse iki ihtimal akla gelir:

1 — Ya sis filtresi tıkanmıştır.

2 — Veya sığmak haricinde bulunan borunun herhangi bir yıkıntı veya çöküntü sebebiyle tıkanmış olduğu anlaşılır.

(İlk sıhhi yardımın devamı)

Korunma. — Oturulan yerler iyice tel kafeslenmeli. Cild üzerine lavanta merhemi veya sitronella yağı gibi kokulu şeylerden bir kaç damla sürmeli ve bu suretle bir kaç saat olsun bu haşaraların yanasmamasını temin etmeli.

Tedavi. — Cilde giren iğneyi çıkarmalı. Gerek iğne sokması ve gerekse ısırmanın ağrılarını geçirmek için amonyaklı suya batırılmış bir kompres veya sodalı bir merhem tatbik etmeli.

Örümcek ısırmalarında ya buz torbası veya soğuk kompresler koyarak şiş ve iltihabı azaltmağa gayret etmeli. Şayet hastada şok varsa şoku tedavi etmeli ve bir doktor çağırmalı. Bu gibi vak'alarda hayat bazan tehlikeye girer. Sivrisineklerle pirelerin ısırmalarında kaşınmaya karşı kalamın losyonu çok iyi gelir. (Zehirli sarmaşık tedavisine müracaat).

(Karın Ağrıları)

Karın ağrıları bir çok sebeplerden olur. Bunların bir kısmı ehemmiyetlidir. Cildidir. Doktor çağırılmak lâzımdır. Bilhassa ağrı şiddetli ve devamlı ise, karın şiş ise, gasyan ve kay varsa saat geçirmeden ilk imdatçı bir doktor çağıracaktır. Bu gibi vak'alarda hattâ hastanın taşınması bile büyük bir tehlike teşkil eder. Ağrı bütün karının veya bir kısmını kaplar, kay ve gasyan görülür ve karının sağ alt tarafı dokunmakla sertleşirse daima apandist hatıra gelmelidir.

Tedavi. — Bu gibi hastalar derhal bir yatağa yatırılmalı.

Hemen bir doktor çağırılmalıdır.

Kat'iyen müshil verilmemeli.

Kat'iyen yiyecek verilmemeli.

Apandist vak'alarında ne kadar erken ameliyat yapılırsa şifa o nisbette emindir.

Mideden barsaklara geçen gıdalar her hangi bir sebeple hazım ve imtisas olunmazsa tabiat bunları vücuttan dışarı atmağa çalışır ve ishal

olunur. Devamlı ishallerde (Apandisid) şüphelenen vak'alarda karnın şiddetli ağrı ve şiş hallerinde doktor çağırarak ihmal edilmemelidir.

İshal olunca onu hemen durdurmak için tedbir almamalıdır. İshal tabiatın vücuddaki zehirli maddeleri dışarı atmak için açtığı bir mücadeledir. Yardım etmek üzere hastaya hind yağı veya ingiliz tuzu gibi bir müshil verilmeli. Bir gün perhiz ettirmeli. Hafif çay, limonata ve bol su içirmelidir.

Apandisitten şüphelenen vakalarda kat'iyen müshil verilemez.

Zehirli Sarmaşık ve Sumak

Cild zehirlenmesi başlıca 3 sebepten ileri gelir. Bunlar zehirli sarmaşık, zehirli meşe ve sumak ağaçlarıdır. Her üç nebat ta aynı soydandır.

Böylece zehirli sarmaşık zaman ile ve ağaçlara, çardaklara sarılır bir nebattır. Bunun şekli değişir. Sarılacak yer bulursa uzar gider. Bulamazsa ancak bir ağaç şeklinde kalırlar. Bu nebat ekseriya ekilmeyen metruk yerlerde neşvünema bulur. Ormanlar kenarında, çitler ve taş duvarları üzerinde çok görülür. Yaprakları oldukça geniştir ve üç yaprak bir aradadır. Zehirli sumak ise küçük bir ağaçtır ve 6 metre kadar yükselir. Bunun zehirsiz neveleri de vardır. Fakat beyaz renkte ve salkım şeklindeki meyvalarıyla fark olunur.

Zehirlenme sebebi — Bu nebatlar yağlı bir madde ifraz ederler. Bunun zerresi cilde dokunursa şiddetli zehirlenme ârazı yapar. Bu ifrazın küçük bir parçası insanlara ne suretle naklolunur? Yanan ağaçların dumanı, böcekler, her hangi bir eşya meselâ, ağaçla temasa gelen bir ayakkabı ile de olabilir. Hattâ tesadüfen bir şahıs, diğerine de nakledebilir.

Kaşımak zehiri vücudun bir yerinden başka yerine nakledebilir. Bazı kimseler zehire karşı çok hassastırlar. Bazıları da hiç bir tesir görmezler. Terli olanlarda zehirlenme daha çok ve çabuk olur.

Arazları — 1-9 gün cild şişmiş ve kızarmış vaziyette kalır ve şiddetli kaşınma yapar. Deri üzerinde derakap kabarcıklar husule gelir ve bunlar birbirleriyle birleşerek büyükçe bir kabarcık yapabilir. Kaşımak suretiyle bunlar çok kerre intane uğrayarak irinleşirler.

Korunma — Bu ağaçları iyice tanımalı ve bunlara dokunmamalı. Başkalarını zehirlemediğini görmekle aldanmayınız. İhtimal ki onların bu ne-

KIZILAY MECMUASI

batların zehirlerine karşı muafiyetleri vardır. Cildin nebatla temas eden yerlerini hemen sıcak su ve sabun ile yıkamalı. Kalın bir bez ile 5-6 defa yıkamağa devam etmeli. Sakın fırça veya diğer böyle sert şeyler kullanmamalı. Çünkü cilt daha ziyade tahriş olunur. Ve şehirlenme tehlikesi çoğalır. Şimdi de temiz bir ispirto ile yıkadıktan sonra tekrar üzerine su dökmeli ve sonra da kurutmalı.

Tedavi — Korunma tedbirleri yapılmamış ise veya yapıldığı halde ciltte kabartılar husule gelmişse yapılacak şey gene ılık bir su ve sabunla cildi yıkamaktır. Sonra ispirto ile silinir.

Asıl yapılacak tedavi — Bir parça suda biraz sabun ısıtarak eritmeli ve takriben bir yağ kıvamına getirmeli. Zehirlenen yerlere kalınca sürerek, kurumağa terketmeli ve böylece bir gece bırakılmalıdır.

Kuyu, tuzlu sular ile ıslak ve soğuk pansuman yapmalı ve mütemadiyen ıslak pansumana devam etmeli. Her hangi bir eczahaneden kalamın losyonu almalı. Satın alındığı zaman % 2 mahlûlü olması için eczahanede kâfi miktarda hamızı fenik ilâvesini söylemeli. İyiye sallamalı ve pamuklu veya bir sünger ile cilde sürmeli ve kurutulmalıdır. Bu losyon kampa çıkanlar için çok lâzımdır. Çünkü buralarda böyle zehirlenmeler olur.

İzole kamplarda zehirli sarmaşık tehlikesien karşı bazı gurupların kullandığı aşağıda yazılı ilâcın pek iyi tesir ettiği söyleniyor. Bir eczahaneden % 5 klordüfer mahlûlü % 50 alkol ile karıştırılır. Ve tıpası sıkıca kapanır. Bundan günde bir iki defa sürülür. Ve kızartı kuruyana kadar devam edilir. Bunu zehirin sürünmesi muhtemel olan yerlere de tatbik etmelidir.

Arpacık

Göz kapakları kenarındaki küçük guddelerin enfeksiyonuna (Arpacık) diyoruz. Vücudun mukavemeti az olanlarda veya gözleri gözlük ihtiyacında olup da kullanmayanlarda arpacık çok görülür. Arpacık mevzii bir iltihaptır.

Adetleri çok ve cesametleri büyük olursa muhakkak bir göz mütehassısına göstermeli ve icap ederse tedavi yapılarak sebepler izale edilmelidir. Arpacık ağrı da yapar bunu izale ve çabucak irinleşmesini temin etmek üzere sıcak göz banyosu veya sık sık sıcak su ile ıslak pansuman yapılmalıdır. Arpacığın rengi sararırsa içinde irin olduğu anlaşılır. Hemen bir doktora açtırılmalı ve temizletmelidir.

Diş ağrısı

Ağızda çürük diş varsa bunun içine giden yemek parçaları ağrı yapar. Veya böyle çürük dişlerin kökünde bir intan başlar. Şişer ve ağrısına dayanılmaz.

Diş ağrılarının önüne geçmek için dişleri çürütmemeli. Diş temizliğine çok riayet etmeli ve senede hiç olmazsa iki defa diş tabibine dişleri göstermeli. Dişler henüz çürümeye başlarken yapılacak sür'atli ve basit bir tedavi çok kerre o diş kurtarır ve diş ağrısına mahal kalmaz. Veya diş etlerinde hastalıklar varsa tabibe onları da tedavi ettirmeli.

Tedavi — Diş ağrısı gündüzleri olmuş ise hemen bir diş tabibine müracaat etmelidir. Şayet geceleyin ise veya diş tabibi bulunmazsa ilk imdat yapılır. Dişte küçük bir kovuk varsa onu bir diş çöpüne sarılmış pamuk parçası ile temizlemeli. Sonra gene böyle bir çöple karanfil yağına batırılmış pamuğu diş kovuğuna iyice tatbik etmeli.

Dişte kovuk olmayıp da diş ağrısı varsa bu gibilerine çenelerin dışına yüze sıcak veya soğuk pansuman yapılmalı. Bu bilhassa enfeksiyon vakalarına iyi tesir yapar. Bazı vakalarda sıcak tatbikat iyi gelir. Bazılarına ise soğuk iyi gelir. Önceden bunların hangisi iyi geleceği de bilinmez. Tecrübe lâzımdır.

TAŞIMAK «TRANSPORTATION»

Şapitr XIII

Ciddi surette yaralanan birisinin fennî bir şekilde taşınmasının ne kadar lüzumlu olduğunu söylemek zaittir. Bermutat bu gibi yaralılara tıbbî bir müdahale yapılmak üzere az çok bir mesafeye taşımak zarureti hasıl olur. Fakat dikkatsiz veya noksan vasıtalarla yapılan bu nakil keyfiyeti, bazan yaralının ağırlaşmasına ve hattâ ölmesine bile sebebiyet verebilir.

Yaralanmış bir şahsın nakil ve hareketinde aceleye hiç lüzum yoktur. Pek nadi ryarahlılar vardır ki harekette acele isterler. Onun için lüzumu olan ilk imdat tedavisi bu gibilerine daima yapılmalı ve hasta hareketinden evvel vücudunu sıkı dar şeyler gevşetilmelidir. Bütün yaralılar, yüzleri kırmızı olanlar müstesna - nakilde üşümemeleri için muhakkak bir battaniye veya yorgan ile örtülmelidirler.

Sokak veya şoselerde olan kazalarda yaralananlar, çok kerre oradan geçen bir nakil vasıtasına atılarak hemen en yakın bir hastahaneye süratle götürülür. Bu pek büyük ve tehlikeli bir yanlışlıktır. Maalesef bu gibi yaralıların bir çoğu da ölürlür. Halbuki bu gibi vakalarda acele etmeyip dikka tve ihtimam ile hareket edilir ve iyi bakılırsa çokları kurtulurlar. Bilhassa baş yaralarında azamî dikkat lâzımdır. Bu gibilerine hastahanede tam bir istirahat en birinci tedavidir. Onun için böyle yaralılar hakkında bu hususa pek ehemmiyet vermeli ve daima arka üstü vaziyette kalmaları temin edilmelidir. Başın arkasına isabet eden büyük yaralarda ise yaralıyı yan tarafa yitirmek mecburiyeti hasıl olur.

Kırıklar ile kırık şüphesi olan yaraların hepsinin ellenmesi de çok dikkat ister. Bir çok «basit» kırıkların dikkatsizlik ile veya nakilde lüzumsuz sürat dolayısıyla «muhtelit» kırık oldukları vakidir.

Taşıma tarzı yaralı veya hastanın haline göre değişir. Her hangi ciddi bir yaralı veya hastanın taşınmasına yarayacak vasıta umumiyetle basit bir «sedye» den ibarettir. Hasta ve yaralılar daima yatar vaziyette taşınmalıdırlar. Yalnız bazı nadir vakalarda bunların rahatça nefes alabilmeleri için lüzumu kadar kaldırılmaları veya yarı oturmaları icabeder.

Sedye ile ve sedyesiz taşıma

Resimde görülen hepimizin bildiği ve umumiyetle orduda kullanılan sedye, hasta, yaralı taşınmasında en münasip olanıdır. İlk imdat istasyonlarında böyle bir sedye muhakkak bulunmalıdır. Böyle hazır sedyelerden başka lüzumunda «uydurma» sedyeler de yapılabilir. Yalnız bunun için düz iki sırik olmalı. Bir de battaniye, yorgan, seccade, çarşaf veya resimde de görüldüğü gibi buna benzer kuvvetli bir kumaş bulunmalıdır.

Şayet battaniye ve çarşaf dar ise sırığın birisinin uzun kenarına koyup ortasına doğru yuvarlamak ve böylece arzu edilen genişliği temin ettikten sonra iyice bağlamak icap eder. Bir de iki çuval alınır, alt köşelerinden birer delik açılır ve buralardan sıriklar geçirilerek uydurma bir sedye yapılır bu hususta caket de kullanılabilir.

Hasta ve yaralı epeyce uzak mesafeye taşınacak ise dikkat edilecek şey sedyeden düşmemesidir. Bunun için de sedyenin iki ucunu altından salıpvaryi birer tahta çubuk ile kuvvetlendirmelidir.

Sırik bulunmayan yerlerde hasta ve yaralıyı battaniyenin ortasına

yatırmalı ve battaniyenin kenarlarını da ona doğru yuvarlamalı ve böylece taşımahdır. Fakat bu taşımada her iki tarafa da üçer kişi lâzımdır. Bir çok vakalarda sedye bulunmazsa en pratik ve uydurma sedye de budur.

Geniş bir tahta veya birbirine çivilenmiş iki dar tahta ve paravan veya kısa bir merdiven veya bir kapı bile sedye makamında icabında kullanılabilir. Bu hallerde hastanın altına kalınca bir battaniye koymağı unutmamalıdır.

Sedyenin hangi şekli ve nevi olursa olsun yapılacak ilk iş bunun hasta veya mecruhu taşıyıp taşıyamıyacağını anlamaktır. Mukavemetsiz yatılan sedyelerin kırılarak yolda yaralının düşmesi variddir. Esasen sedyelere hasta koyarken, taşırken ve indirirken her türlü dikkat ve ihtimam lâzımdır. Bütün bu şeylere taşıma ekibinden yalnız birisi nezaret etmelidir.

Mecruhu sedyeye kaldırmak — Bunun için 3 taşıyıcı ve bir de yedek adam olmalıdır. Bunlar güçlü kuvvetli ve verilecek emirleri lâıykile tatbik edecek vasıfta bulunmalıdır. Önceden bunlar kısaca ve açık ifade ile vazifeleri de anlatılmalıdır.

Usul: Taşıyıcılardan biri sedyeyi mecruhun yanına getirecek ve sedye, baştan takriben 50-60 santim uzakta ve hastanın vücuduna muvazi olarak konacaktır. Hasta arak üstü yatırılacaktır. Hastanın ayaklarını birbirine bağlamak doğru olur. Dört kişinin üçü hastanın bir tarafına geçecekler ve dördüncü de diğer tarafında kalacak Eğer yaralının sade bir tarafı incinmiş ise 3 kişi mukabil tarafa geçmelidir.

Üç kişiden biri hastanın omuzları, diğeri kalçası ve üçüncüsü de dizleri istikametinde mevki alacaklardır. Dördüncü de mukabil tarafa olarak kalça yanında duracaktır. Her üç taşıyıcı da yüzleri mecruha dönmüş olarak ve dizleri bükülmüş vaziyete girecekler. Dördüncünün mukabil tarafında duracak ise kollarını arkasına ve kaba etlerine koyar. Dizler hizasında duran taşıyıcı ise bir kolunu hastanın dizleri altına ve diğerini de ayak bilekleri altına koyar.

Her şey tamam olunca sedye âmiri halk emrini verir. Ve her üç taşıyıcı birlikte ve bir hizada kalkarlar. Dördüncü taşıyıcı bu esnada sedyeyi hastanın altına getirir ve çömelmişlerin ayaklarına yaklaştırır. Şimdi sedye âmiri taşıyıcı üçlerin hazır olup olmadıklarını so-

rar. Ve ona göre «indir» emrini verir. Ve yaralı yavaşça sedyeye konmuş olur.

Sedyeden hasta indirmek tıpkı bindirmekte yapılan şeylerin aynı, fakat aksidir. Hastayı yatağa yatırmakta da aynı tarzda yapılır. Yaralının yatağı, doktorun onu hareket ettirmeksizin ve yarasını lâykile görebilmesini temin edecek şekilde ve mhalde bulunmalıdır.

Sedyeyi taşımak — Yaralı sedyeye bindirildimi taşıyıcılar sedyeyi de olduğu gibi kollariyle tutulup usul dairesinde taşıyacaklardır. Mamafih sivil hasta ve mecruh naklinde her sedyeye iki kişi yetiştir. Biri sedyenin başında diğeri ayak tarafında durarak taşırlar. Resimde görülen şekillerde hastanın önce ayak tarafı taşınır. Bu usuldür. Fakat merdivenden yukarı çıkarılırken ve yokuş yerlerde baş yukarıya ve öne geçer. Şimdi bir işaretle sedye kaldırılır ve bir işaretle de yaralının ayak tarafında ve önde bulunan taşıyıcılar sol ayaklarıyla yürürler. Bittabi baş ucunda bulunan taşıyıcılar bu anda sağ ayaklarını atarlar.

Arka tarafta bulunan sedyeciler öndekilerin harekâtına nezaret ederek ayaklarını onlara göre uyduracaklardır.

Bacak ve kalça kırıklarında mecruhun ayak tarafı yukarıya, başı aşağı tevcih edilir ve bu suretle ağırlık kırık üzerine tesir etmemiş olur.

Yaralı, sedye üstünde o tarzda yatacaktır ki yarası üzülmeyecek ve zedelenmeyecektir. Hastanın baş tarafına ince bir yastık veya buna benzer bir şey konulması muvafıktır. Fakat yaralı veya hastada da şok varsa başa yastık katiyen konulamaz.

3 Adamdan yapılan sedye — Elde sedye bulunmazsa ve tedariki de imkân dahilinde değilse veya yaralı yakın bir mesafeye taşınacak ve dar yollardan geçecek ise üç adam yanyana durarak kollarile hastayı nakle derler.

3 taşıyıcı yere çömelip hasta veya yaralıya yüzlerini dönerler ve kollariyle onu göğüslerine doğru alarak beklerler. Verilen emirle bunlar yavaş yavaş ayağa kalkarlar. Ufkî vaziyette hastayı taşırlar.

Yaralı bu vaziyette üç kişi tarafından taşınıyor demektir. Emirde ileri hareketi verilince her üçü de sol ayaklarıyla yürümeğe başlayacak-

lar ve her adımda birbirini takip edeceklerdir. Eğer hasta dar bir yerden geçecek ise yan vaziyette yürünecektir. Bu halde her üç taşıyıcı da arkadaki «yan tarz» usulü yürüyeceklerdir. Bütün bu hallerde dördüncü adam, taşıyıcıları takip ederek kapı veya yol açılması gibi şeyleri yapacaktır.

Sekiz kişinin ellerile taşıma — Taşıyacak adam çok ise, veya taşıyacakların kuvvetleri kâfi değilse, hasta ve yaralı taşınmasında bu usul çok muvafıktır. (Erkek izciler teşkilâtında olduğu gibi). Bu usul aynı zamanda en emin bir taşımadır. Bilhassa boyun arka ve havsala kırıklarında bu tarzda sedyeye yerleştirme çok münasıptır. Bunda her tarafta tercihan dört kişi bulunmalıdır. Mamafih üç kişi de olsa olur. Hepsisi de hastanın yanına çmelirler ve ellerini bileklerini ve alt kollarını açarak hastanın arkasına yavaşça sokarlar. O suretle ki el ayakları orta hattâ isabet etmelidir. Eller, her iki taraftan mütekabilen birbirini takip eder. Baş altına gelen ellerin parmakları yekdiğerine kilitlenmeli ve bu suretle emin bir istinat teşkil etmelidir.

Herkes hazır oldumu «kalk» emri verilir ve hasta dikkatle kaldırılır. Hastanın tamamen doğru bir vaziyette kaldırılmasına çok dikkat etmek lâzımdır. Sonra yaralının altına sedye getirilir ve dikkatle indirilerek sedye üstüne konur veya yakın bir yere taşınacak ise askerî usulde ve yan tarzda götürülür.

Sedye makamında kullanılan sandalye — Bilhassa hasta olanları ya-kın yerlere taşımak için sedye yerine kuvvetli bir sandalye de kullanılır. Hasta sandalyeye oturtulur ve iki kişi tarafından kaldırılır. İlkönce sedyenin yaralıyı taşıyıp taşıyamıyacağı araştırılmalıdır. Eğer ön ayakları kuvvetli ve sağlam ise şekildeki gibi taşınır, değilse bir taşıyıcı da arka ayakları tutar.

Bu tarz taşıma, sedyenin bulunmadığı zamanlarda ve sedyenin geçmeyeceği yerlerde (dar ve eğri yerler ve küçük asansörler) pek istifade-lidir. Sandalye ayaklarını tutan taşıyıcı yukarı çıkarken ve aşağı inerken omuzlarını duvara dayayarak yardım etmesi lâzımdır. Bu husus, vaki olacak kazaları (düşme veya muvazene bozulması) bertara feder.

Kollarda hasta taşınması — De görülen bu «ön ve arka» tarzıdır. Kırıklarda tatbik olunamaz. Ancak baygınlık hallerinde ve ağır olmayan yaralılar ve hastalarda tatbik olunabilir.

İki kişilik taşıma usulü — Taşıyıcılar yaralının bir tarafına geçerek

çömelirler ve onu oturma vaziyetine getirirler. Sonra her biri bir kolunu, hastanın koltuk altından geçmek üzere arkasına uzatır ve diğerini de kıcının altına koyarlar ve omuzlardan yakalıyarak yavaşça yerden kaldırırlar. Eğer hasta kollarını, taşıyıcıların ensesine koymağa muktedir ise bu suretle taşınır.

İttaiye usulü taşıma — Bayılmış birisini arkasından tutarak kaldırmak için, kurtarıcı baygını yüzü koyun yatırır ve kendisi de başı ucuna geçer. Kollarını hastanın koltuk altından geçirerek onu dizleri üstüne kaldırır sonra da kolları daha aşağı indirerek tam arkası üstünden tutar. Bu tutma ile, baygın adamın ayağa kalkmadan, kalkma vaziyetine girmesi muhtemeldir.

Taşıyıcı şimdi baygını tutmağa koyulmuştur, ve sol bacağı hastanın bacakları arasına geçirir ve sağ elile de onun sol bileğini tutar kolunu da kendi ensesi arkasından getirir ve baygını kendi vücuduna yaklaştırır. Şimdi taşıyıcı sol kolunu, hastanın baldırları arasına geçirir. Çabucak eğilir ve sol elile hastanın omuzlarını tutarak vücudunu çeker ve kaldırır. Bu manevrada hastanın vücut ağırlığı iyice taksim olunmalıdır. Şöyle ki:

Cezin alt tarafı ve kalçalar taşıyıcının sol omuzuna, cezin üst tarafı ile başta sağ omuzu üzerine gelmelidir.

Dar kapılar ve pencerelerden geçerken, hastanın önce kık tarafının geçmesi muvafık olur.

Şimdi böyle baygın bir hastayı taşıdıktan sonra yere nasıl koyacağız? Taşıyan evvelâ sağ dizi üzerine çömelir. Sağ elini hastanın sağ dizine götürür ve hastayı kendi sol kalçası üzerinde kaydırarak arka üstü oturma vaziyetine koyar.

Taşıyan, hasta oturdumu ellerini onun dizlerinden kaldırır. Ve başına koyarak yavaşça arka üstü yatmasını temin eder. Bu esnada çok dikkat edilecek bir şey varsa o da hastanın başının yere vurulmamasıdır. Bu manevralarda ne hastanın ne de onu taşıyanın vücuduna bir şey olmamalıdır. Eğer taşıyan, sol omuz yerine sağ omuzunu kullanmak isterse buna göre el ve ayaklar da tabii değişir.

Sırt üstü taşıma — Yaralının ârızası müsait ise bu usul taşıma çok uygun bir şeydir. Bu tarz ile oldukça ağır sıklette hastalar bile emniyetle taşınabilir ve diğer usullere müreccaktır.

KIZILAY MECMUASI

Hastanın kolları, taşıyanın omuzlarından geçirilerek tutulur. Dikkat edilecek nokta, hastanın koltuk altlarının omuz hizasına gelmesidir. Kollar önde haçvari vaziyete alınır ve taşıyanın bir eli ile tutulur. Öteki el serbest kalır. Bu usul bir hastayı yatak veya sandalyadan kaldırmak için de kullanılabilir.

Eğre rhasta baygın bir halde ise, evvelce söylendiği üzere ve itfaiyeci usulile taşınır. Hastanın sağ kolu taşıyanın boynuna geçirilir. Sol bileği, taşıyanın sağ eline alınır ve bir hareket ile hastanın kolları doğru bir vaziyete getirilir.

İtfaiyeci sürüklemesi — Hastanın bilekleri bağlanır. Kurtarıcının başı bu kollar arasından geçer ve hastanın başı ve omuzlarını bir parça kaldırarak sürünme suretiyle hasta selâmete çıkarılır.

Kollar üzerinde taşımak — Hastayı bir kol ile diz kapakları altından diğer kol ile de arkasından tutarak taşımaktır. Kaldırmadan evvel her iki kolu lâzım gelen yerlere iyice yerleştirmek icap eder.

Yürümekte yardım — Hafifçe yaralanan veya hasta olan birisini yürürken yanında yardımcı olarak bir veya icabederse iki kişinin katılmasıdır.

Nakil vasıtaları (Sihhi imdat otomobilleri) — Yaralı ve hastaların yatmış vaziyette nakillerinde istifade olunan nakil vasıtaları başlıca imdat sıhhi otomobilleri, hasta nakliye arabaları ve kamyonlardır. Bu hususta yaylı ve somyalı hafif, kamyonlar en iyisidir.

Hiç şüphesiz bir (ambülans) hepsine müreccaktır. Fakat her yerde ele geçmez. Onun için acele işlerde yaylı kamyonlar da bu işi pek âlâ görürler. Kamyonun zeminine battaniye, seccade, halı veya şilte hattâ elbise bile konarak uydurma bir yatak yapılmış olur. Bir ordu sedyesi de böyle bir kamyonda alçak bir yatak demektir. Hattâ bazan sahra karyolası veya küçük bir karyola da konabilir, yeter ki ele geçsin. Yalnız dikkat olunacak nokta kamyon yürürken yaralı ve hastaya başkaca bir zararı dokunmasın.

Otomobiller — Oldukça vahim bir yaralının alelâcele bir taksi veya otomobile konarak hızlı bir sür'atle imdat sıhhi istasyonuna veya hastahaneye taşıttıkları çok kere görülmüş hâdiselerdendir. Bu gibi vakalarda yaralıya bazan tamir edilmeyen zararlar yapılmış olur.

KIZILAY MECMUASI

Orduda kullanılan tipte bir sedye, turist otomobillerinin arka kapılarından içeriye konabilir veya büyük seyyah otobüslerinin camları aşağı indirilerek içine alınır. Dikkat olunacak nokta, bu acele esnasında sedyenin uçlarının etrafı zedelenmemesi veya kırılmamasıdır. 1,80 metre boyunda genişçe bir tahta da bu hususta kullanılabilir.

Trenlerde karşılıklı oturma yerleri yaklaştırılarak ve üzerine uzun tahtalar, şilte, yastık gibi şeyler konarak da muvakkat bir yatak yapılmış olur .

Küçük vücutlu hastalar için otomobil ve trende arka oturma yerleri pek muvafıktır.

İLK YARDIM ÇANTALARI

Şapitr XIV

Bunlar başlıca iki tiptir :

1. Standard çanta tipi,
2. Gerek büyüklüğü ve gerekse içindeki malzeme itibariyle (Üniform) olmayan çantalar.

Standart tip çantalar

Bu nevi çantalarda ilk yardım materyallerinin her çeşiti bulunur. Bunlar hacim ve şekil itibariyle yeknesaktırlar. Kendilerine mahsus kulları içindedir.

Her ünite ambalajda bir veya bir kaç tane birer kişilik için kullanılmak üzere pansuman ve ampuller vardır. Her pansuman paketi içinde lüzumlu her şey konmuş ve üstü balmumulu bir kâğıtla örtülmüştür. Bu pakette ufak ve basit yaraları tedavi edecek kadar materyel bulunur. Fazlası yoktur. Bu çantalarda tendürdiyod, amonyak mayiler de her bir şahıs için kullanılacak kadar ve kapalı cam ampullere konmuştur. Zaman geçtikçe bozulmazlar. Şişeler gerek kırılmaları ve gerekse içindeki mayinin sızması ve akması dolayısıyla bu gibi çantalar da şayanı tavsiye değildirler.

Çantalardaki paketlerin üzerinde nasıl kullanılacağı hakkında malûmat ve resimler bulunur. Her ambalajın üst yüzünde büyükçe yazılar

KIZILAY MECMUASI

içinde neler bulunduğunu yazılıdır. Bunlar yerlerine kolayca yerleştirilir ve aranılınca da kolayca bulunur. Her ünite ambalâjlar, kutulara (blok) tarzında yerleştirilir. Bu suretle nakilde sarsılmaz ve dağılmazlar.

Çantalarındaki standart ambalâjlar muhtelif fabrika mamulâtıdır. Mafih ihtiyaca göre bunlar kolayca da değiştirilebilir. Çantada biten şeyler kolayca piyasadan tedarik olunur ve yerlerine konulur.

Orijinal hazır çantalar biraz bahalıdır. Fakat içindeki malzeme hariceten alınır veya bir çok müesseselerce hazırlanmışları tedarik olunursa bu tip çantalar umumiyetle daha ucuz ve daha elverişlidir.

Çünkü içerlerinde kullanılmayacak malzeme ve fazla şeyler yoktur.

Yeknesak olmiyan çantalar

Bu gibi çantaların şekli ve hacmi birbirine uymaz ve içindeki muhteviyatı da birbirinden çok farklıdır. Bunların cepte taşınan küçük paketleri olduğu gibi büyük bir kabine hacminde olanları da vardır. Bunlardan satın alacaklar ihtiyaçlarını tesbit etmeli, sonra da bu ihtiyaca göre küçük, orta veya büyüğünü almalıdır. Muhteviyat hepsinde az çok değişiktir.

Bu tip çantalar çok yıpranmayacak ve örselenmeyecek şekilde kullanılacak ise aşağıdaki 3 madde nazarı itibara alınırsa tamamen muvafık bir ilk imdat malzemesi elde edilmiş olur.

Bu maddeler :

1. Çanta oldukça büyük olmalı ve içindeki malzeme nerelerde kullanılacak ise yerleri tayin olunmalı.
2. Muhteviyatı o suretle yerleştirilmeli ki bir şey aranırsa hemen bulunsun ve çanta alt üst edilmesin.
3. Muhteviyat muhakkak paketler içinde bulunmalı ve sarılı olmalıdır. Çünkü lüzumsuz temaslarla kirlenebilir.

Çanta muhteviyatı

İyi ve işe yarar bir ilk yardım çantası aşağıdaki şeyleri havi olmalıdır.

2,5 santimlik kompres (şahsî ambalâj)

7,5 × 7,5 santimlik steril gaz bezleri (şahsî ambalâj)

Çeşitli steril, bandaj kompresler (şahsî ambalâj)

Müselles sargılar.

Bir yarda murabbai steril gaz bezi (şahsî ambalâj)

Asid pikrikli gaz bezi.

Yanık merhemi.

Tentürdiyod ampulleri (% 3,5)

Amonyak ruhu

Ternike (lâstik)

Makaslar.

Kâğıt kaplar. (mayiat için)

2,5 ve 5 santimlik toparlak sargılar.

Tel veya ince tel kafes

Hind yağı veya parafin likid (gözlere kullanılmak üzere)

(Bu ikisi muakkam olmalı ve küçük tüplere konulmalı.)

İşte bu sayılan şeyler umumiyetle en lüzumlu olanlarıdır. Mamafih fabrikalar, imalâthaneler veya diğer hususî müesseselerde yapılacak ilk imdatlarda bundan başka diğer yerlere de lüzum görülebilir ve bunlar başka yerlerde saklanır. Çünkü küçük tip çantalar bu materyallerin hepsini alamaz.

İngiliz tuzu, karanfil yağı, kalamın merhemi ilâ.. gibi ilâçlar icabında yakında emin bir eczahaneden kolayca tedarik olunabilir. Mamafih bu gibi şeyler ilk imdat çantasından ziyade bir ev veya kamp ihtiyacı olduğunu da unutmamalı.

Her mutfakta pişirme işlerinde kullanılan soda hemen her evde bulunur.

Amonyak ruhu ve tendürdiyod gibi ilâçlar şişelere konulacak ise muhakkak cam kapaklı veya lâstik tıpalı olmalı. Adî şişe tıpaları (mantar) az zamanda parçalanırlar.

İlk imdatta şkoa uğrayanları ve üşüyenleri ısıtmak için sıcak su torbaları pek muvafıktır. Bunlar kullanıldıktan sonra suları boşaltılmalı ve kurutulmalıdır. Üzerlerine biraz talk tozu serpmek lâzımdır. Bu usulü lâstik buz keselerine de tatbik etmeliyiz.

Kimyevî maddelerde husule gelen ve sıcaklık veren keselerde basit birer yastık keseden ve piyasanın her yerinden tedarik olunabilir. Bu gibi yastık keselerin içine kâfi miktarda su konur ve iyice çalkalanır. İstenilen derece harareti tevliid eder. Bunlar bilhassa «ürjans» can kurtarma ekiplerinde çok muvaffakiyetle kullanılır. Çünkü bu gibi işler de sıcak su keseleri tatbiki güçleşir.

KIZILAY MECMUASI

Otomobil çantaları

Her tomobilde ufak tipte bir ilk imdat çantası bulunmalı ve içinde ufak tefek yaralanma ve berelenmelerde iş göreceğ malzemeyi havi olmalıdır.

Bu gibi çantalar piyasada satılır. Böyle çantaların asgarî ihtiyacı şunlardır:

- 6 tane 2,5 santimlik kompres
- 2 tane 7,5 santimlik bandaj kompres
- 1 yarda murabbai steril gaz bezi
- 1 müselles sargı
- 1 tüp yanı kmerhemi
- 6 tentürdiyod ampülü

Otomobil çantaları muhakkak madenî bir kutuda olmalı veya çadır bezinden yapılmalı.

Ev çantaları

Evlerdeki ilk imdat malzemesi bermutat ev ilâçlarını havi dolapta veya banyo odasındaki cam raf üzerinde dururlar. Bu hususun mahzuru yok değildir. En başlıcası, bunların açıkta kirlenmesi ve tozlanması gelir. Bu sebeple en iyisi evin bir ilk imdat çantası olmalı ve bunu ilâç dolabı içine veya yakınına konulmalı ve daima hazır bulundurulmalıdır.

Eğer evde ilâç dolabı varsa ilk imdat malzemesini dolapta ayrılan bir yere koymak münasiptir. Burada hem temiz kalır ve hem de aranıldığı zaman hemen ele geçer.

Şahıslara ait paketler küçük olmalı. Bunlarda bir (yarda) 2,5 santimlik yuvarlak sargı yerine 12 tane 2,5 santimlik kompres satın alınması daha muvafıktır.

7,5 santimlik yuvarlak sargılar yerine de 7,5 santimlik gaz bezi (dört köşe) veya sargıları alınmalıdır.

Tentürdiyod (İspirto ile yarı yarıya sulandırılmalı). Amonyak ruhu şişeleri evler için münasiptir. Ancak bunların kapakları ya camlı veya lâstik tıpadan olmalı ve ağızları sıkıca kapanmalıdır. Üç köşe sargılar her hangi münasip bir kumaştan yapılabilir. Fakat elde hazır bir tane muhakkak olmalıdır. Ev çantaları her hangi bir madenî kutudan ve muvafık bir ölçüde yapılabilir. Hattâ b ukutular sıralanırsa veya beyaza boyanırsa çok iyi görünürler.

Türkiye Kızılay Mecmuası

ANKARA

PARTIE FRANÇAISE

Traduction de Fuad Kerman

Conférence radiodiffusée du Dr. Hüsamettin Kural, Président de la Société du Croissant - Rouge et député d'Agri, à l'occasion du 17 ième anniversaire de la République.

Notre Eminent président, après avoir résumé avec sa haute compétence les principes et le but essentiel ainsi que les appreciables services de notre société depuis sa fondation commence à faire ci-dessous le récit des activités déployées par cette dernière ou cours des calamités tragiques dont notre pays est frappé dans le courant de cette dernière année.

Mes chers auditeurs,

Au cours de cette dernière annés notre pays a été victime d'une série de calamités sismiques que l'histoire peut rarement enregistrer d'analogues. Au cours des tremblements de terre ressentis le 22 Septembre 1939 dans la region de Dikili et de Pergame de 1842 habitations que comptait seulement le district de Dikili 523 ont été totalement effondrées et 400 autres plus ou moins endommagées.

D'importants dégats ont été également signalés dans le district de Pergame et dans la commune d'Altinova. Les pertes en vie humaine s'élèvent à 42 dans cette parite du désastre.

La Société du Croissant - Rouge se mit immédiatement en activité

KIZILAY MECMUASI

pour accomplir son devoir de secours et d'assistance au moment où le désastre se produisit mettant le pays en épouvante et en désarroi. La première occupation de la Société fut de prendre d'urgence les dispositions nécessaires pour courir à l'aide des blessés en leur portant les premiers soins sur les lieux même du désastre, de les faire transporter aux hôpitaux d'envoyer sur les lieux du sinistre comme premiers secours des tentes pour loger à titre provisoire ces malheureux qui ont perdu leurs foyers, d'établir des cuisines publiques, de distribuer aux sinistrés des matières alimentaires pour combattre la faim, de secourir en argent les propriétaires des maisons effondrées ou endommagées dans les régions du désastre suivant la nature et la proportion des dommages occasionnés par la calamité, de construire des baraquements pour éviter en plein hiver le logement sous des tentes des 288 familles qui faisaient partie des habitants de Dikili et qui n'ont pas été transférées ailleurs avec les autres. La population de deux villages relevant de Dikili et de Pergame complètement dévastés par le tremblement, a été transférée aux frais du Croissant - Rouge dans les localités plus saines que le terrain bourbeux et marécageux qu'occupaient les dits villages.

La nation turque émue et touchée profondément de cette catastrophe a fait don de 91541 livres Turques pour subvenir aux besoins des éprouvés et atténuer ainsi leur souffrance. De son côté le gouvernement poussé par sa générosité habituelle court à l'aide du Croissant en affectant une somme de 300 mille livres Turques dont une partie a été réservée pour les besoins des éprouvés par les inondations.

Au cours de cette dernière année notre Société a consacré ses plus grandes activités pour secourir l'étendue du désastre d'Erzindjan. Désastre qui a plongé la nation entière en deuil et en affliction profonde.

Bien que la phase la plus tragique de la catastrophe se révèle dans la nuit du 27 Décembre 1939 des secousses sismiques se ressentent avant celle-ci avec des dégâts plus ou moins importants à Terdzan (district d'Erzincan) et se continuaient dans cette région pendant des mois entiers après la grande calamité occasionnant pendant ce temps des pertes tant en biens qu'en vie humaine dans le district de Bore et dans celui de Yozgat plus récemment.

Nous connaissons tous l'étendue du malheur tragique du 27 Décembre.

Je me contente de dire seulement que cette calamité survenue dans les 14 provinces dont Erzindjan, Sivas, et Tokat se trouvent en tête avait causé la mort de 32860 compatriotes et la destruction totale de 45000 maisons ainsi que les dégâts plus ou moins importants des 32500 autres maisons.

Au cours de la, catastrophe notre très Eminent Président de la Republique et Chef National qui se trouvait à ce moment en voyage d'études dans un coin du pays, se rendit à la hâte sur les lieux du desastre arrêta par sa présence bienfaisante les larmes des sinistrés et atténua leur souffrance.

Il était vraiment au dessus de la puissance d'activité de notre Société de prendre à la hâte toutes les dispositions nécessaires en présence de l'étendue de cette tragique catastrophe. Ce qui constituait un effort extraordinaire pour elle.

La Grande Assemblée Nationale qui se rendit compte de l'importance de la situation à constitué sous la presidence d'Abdulhalik, notre Eminent président de l'Assemblée Nationale un comité national pour diriger avec pouvoir étendu les affaires de secours. Outre le comité central, des comités secondaires attachés à celui-ci sont formés dans tout le pays sous la présidence des fonctionnaires superieurs de l'administration civile avec participation des organisations regionales du Croissant auxquelles sont confiés la collecte des secours en argent et en nature et la distribution du produit aux éprouvés. Une commission composée de sous-secrétaires d'état a été formée sous la présidence du sous-secrétaire d'état au premier ministère pour surveiller et reglementer les travaux de toutes les administrations intéressées à cet affet.

à suivre

Şişli Halkevi salonunda Bayanların erlerimiz için dikiş dikmeleri

Su ehirinde Kızılay tarafından giydirilen yavrular   retmenleriyle bir arada

Ordu zelzelesinde enkaz altında kalan felâketzedelerin Kızılay tarafından
hastahaneye sevkleri

Eskişehirde Kızılay Haftası tezahüratı

Rize Kızılay Merkezimizde rozet dağıtmak için toplanan mektepliler

Seferihisar Zafer okulu Kızılay Gençlik üyelerinin bayramda Halkımıza rozet dağıtmaları

Zilede Kızılay Gençlik üyelerinin rozet dağıtmaları

Eskişehirde Kızılay haftası intibalarından

Eskişehirde Kızılay haftası münasebetile bir öğretmenin halka hitabesi

KIZILAY

Afyonkarahisar Maden Suyu

Kaynağından doğrudan doğruya
asrî makinelerle çıkarılıp şişelere
doldurulmaktadır.

Arsiulusal sergilerde altın ma-
dalya ve takdirnameler kazanmıştır.
Mide, karaciğer, böbrek ve bağır-
sak hastalıklarında çok faydalıdır.

Afyonkarahisar Maden Suyu

Maden sularının en lezzetlisi ve
en şifalıdır. Hasılâtı Kızılay Cemi-
yetine aittir.

**Bilûmum Eczane ve
Bakkaliye Mağazaların-
da satılır.**

